«بوزانده»
ارمنیجه یومی وسیاسی غزته . صاحب امتیاز ومدیر مسئولی
بوزانت کچیان
مطبعه واداره‌خانه‌سی باب عالی جاده‌سنده ۳۸ نمرولی
دائرهٔ مخصوصه‌ده‌در

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. Տարեկան 7 մէճ. վեցամսեայ 3½, եռամսեայ 2։ —Արտասահման 40 Ֆր. վեցամսեայ 20, եռամսեայ 10։ Թղթատարի ծախքը մեր վրայ, բաց ի Բոլսէ Լոզանէ։

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ
Ի գլխաց թերթին կ'ստորագրէ մի միայն
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն գրութիւնք

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien, Politique, Financier et Littéraire
Directeur-Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab Aali Djaddéssi, No. 38.
CONSTANTINOPLE

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 235 — Կ. ՊՈԼԻՍ, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 1897 ՕԳՈՍՏՈՍ 6/18 — 20 ՌԷՊԻ ԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1315 — 6 ԱՂՍԹՈՍ 1313 — Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 235

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Բարեյիշատակ Մկրտիչ Սանասարեանի այս պատուական հաստատութիւնը իւր ժէ. տարեշրջանը պիտի սկսի յառաջիկայ սեպտեմբերին։ Տասնեւվեց տարիներ ուրեմն բոլորած է ցարդ անընդհատ կանոնաւորութեամբ, և աւելի քան հարիւր ընթացաւարտ ընծայած է երկրին և ազգին, միջնակարգ կրթութեամբ օժտեալ։ Արդարեւ վերջին վեց երկու տարիներու տնտեսական անձկութիւնը՝ տագնապի մօտ դժուարութիւն պատճառած էր վարժարանին մատակարարութեան. Եւ եթէ կարելի եղած է հաստատութիւնը կանգուն պահել արդիւնաւոր եղանակաւ, ազգը բաւական ինչ կը պարտի առ այդ Պ. կտակակատարին, Կ. Պոլսոյ Խնամակալութեան և տեղական Հոգաբարձութեան ջանից, ինչպէս նաև աւելի մօտէն՝ վարժարանին վարիչ Տեսչութեան բարւոք խնամոց։ Կայսերական կառավարութիւնը մանաւանդ ամէն կերպով աջակից եղած է հոգատարութեամբ առարկայ եղած է այս կրթական հաստատութիւնը, և տեղւոյն կառավարական ամէն կարգի պաշտօնատարք, մեծամեծ կուսակալներէ, երբեք չեն զլացած աջակցութիւն կամ պաշտպանութիւն որ ի հարկին խնդրուած է ի նպաստ վարժարանին։ Արդի կուսակալը՝ վսեմ. Բէհիճ փաշա, որ ուսումնասէր եւ բարեկիրթ անձնաւորութիւն մ'է, նահանգին կրթական ամէն կարգի հաստատութեանց հետ Սանասարեան վարժարանն ևս պատուած է միշտ բարեացակամ ոգւով, ինչպէս կրնամ վկայել շատ մօտէն։ Այսպիսի նպաստաւոր պարագայից մէջ աւասիկ Սանասարեան վարժարանն կրցած է բոլորել ցարդ տասնեւվեց տարեշրջան, առանց ընդհատուելու երկրին տնտեսական դժուարութիւններէն, որոց պատճառաւ թոշակաւոր աշակերտաց թիւը նուազած էր զգալապէս, մանաւանդ երեք չորս տարիէ ի վեր։

Այժմ անշուշտ ամէն ոք պիտի ուրախանայ ինձ հետ լսելով որ Սանասարեան վարժարանն, ինչպէս կը հաւաստեն վերջին անգամ առնուած մասնաւոր տեղեկութիւնք, աւելի պայծառ տարեշրջան մը պիտի սկսի ի Կարին։ Ուսանողաց արդի թուոյն վրայ, որ 1896-97 տարեշրջանին նուազ էր քան զ90, հիմնադրի 32 սանեն ի միասին հաշուելով, պիտի աւելնայ լիաթոշակ աշակերտաց պատկառելի թիւ մը, հաւանականաբար յիսուն, շնորհիւ Բագուեցի բարերար ազգայնոց ոմանց, որք յանձն առած են իրենց պաշտպանութեան ներքեւ Թուրքիոյ գաւառներէն որոշեալ թուով որբեր ընտրել տալ և կրթել Սանասարեան վարժարանի մէջ։ Այս նախանձելի բարեխորհութեան միջնորդ եղած է վսեմ. Պ. կտակակատարն՝ այն յարգելի հոգածութեամբ որով կը գուրգուրայ իւր վերին խնամոց աւանդեալ հաստատութեան վրայ։ Բատ այնմ տեղական Հոգաբարձութիւնը ձեռնարկած է իսկոյն որբոց ընտրութեան. հրահանգ ղրկած է այն առաջնորդներուն որ նշանակեալ պայմաններով ընտրութիւն ընեն և կարգին ղրկեն առաջինը 25 որբ. իսկ երկրորդ 25ին համար հրահանգ ղրկած է ուրիշ քերեր՝ որ նոյնպէս ընտրութիւն ընեն, և սակայն սպասեն Հոգաբարձութեան հետագայ կարգադրութեան՝ ճանապարհ հանելու համար կամ ոչ, որպէս զի երկրորդ անգամ որբոց ընտրութեան գործողութիւնք այն բարեգործ պարագայից, երբ հաստատական որոշումն առնուի Բագուեցւոց այս վերջին

խմբին պաշտպանութեան համար ևս. զի Հոգաբարձութիւնը մինչեւ յուլիս 20 դեռ վերջնական յանձնարարութիւն ստացած չէր այս մասին։

Առաջին 25 սաները պիտի յղեն հետեւեալ գաւառական Առաջնորդութիւնք. Մալաթիա 2 սան, Բալու՝ 2, Եօզկատ՝ 2, Կեսարիա՝ 2, Եդեսիա՝ 2, Կիւրին՝ 2, Մարաշ՝ 2, Այնթապ՝ 3, Տիվրիկ՝ 2, Վան՝ 4, Շ. Գարահիսար (առ Մուրատեանց Սրբազան) 1, Մուշ՝ 1, =25։ Իսկ երկրորդ 25 սանուց ընտրութեան համար հրահանգ ղրկուած է Արաբկիր՝ պատրաստ ունենալ 1 սան, Արղնի-Մադէն՝ 1, Բաբերդ՝ 1, Մարզուան՝ 1, Զարսանճագ՝ 1, Զնգուշ՝ 1, Սեւերէկ՝ 1, Տրապիզոն՝ 1, Խարբերդ՝ 1, Ակն՝ 1, Բինկեան՝ 1, Երզնկա՝ 1, Քէմախ՝ 1, Բաղէշ՝ 2, Թոգատ՝ 2, Չմշկածագ՝ 2, Սեբաստիա՝ 2, Սղերդ՝ 2, Տիարպէքիր՝ 2, =25։

Հետեւաբար, եթէ այս վերջին 25 որբոց պաշտպանութիւնն ալ յաջողի, որ շատ յուսալի է, Սանասարեան վարժարանի ուսանողաց թիւը պիտի բարձրանայ յառաջիկայ շրջանին 141ի՝ հետեւեալ ցուցակին համաձայն։

	Սանք
Հիմնադրին կտակաւ խնամուած	32
Պանդուխտեանի » »	10
Գ. Ա. Մատուրեանի ծախուք	6
Պ. Ս. Ջանբոլեանի »	1
Պ. Յ. Ժամհարեանի »	1
Կ. Պոլսոյ Պատ. Խնամակալութեան ծախիւք	6
Գիշերօթիկ թոշակաւոր	11
Ցերեկեայ »	24
Բագուեցի ազգայնոց ծախուք զոյգք	50
Գումար	141

Այս իրական հաշուէն դուրս՝ կ'ենթադրուին դարձեալ գիշերօթիկ կամ ցերեկեայ մէկ քանի թոշակաւոր աշակերտք, ինչպէս ամէն նոր տարեշրջանի սկիզբը, թող թէ յոյս կը յայտնուի որ Նոր-Նախիջեւանի ազգայինք ալ պիտի հետեւին Բագուեցւոց և այլոց օրինակին. և այս կերպիւ Սանասարեան Վարժարան 150է աւելի աշակերտներով պիտի սկսի իւր նորոգ տարեշրջանը։

Հոգաբարձութիւնն ինկատի ունենալով վարժարանի շէնքին անբաւականութիւնն՝ հանդէպ ուսանողաց թուոյն գրեթէ կրկնապատկման, միջոցներ սկսած է խորհիլ և ի մօտոյ բանակցութեան պիտի ցկսի Կ. Պոլսոյ Խնամակալութեան հետ՝ սեպհական շէնքի մը շինութեան ձեռնարկելու համար, որ արդէն արտօնուած է կայս. հրամանաւ՝ արդի Ամեն. Ս. Պատրիարքին առաջնորդութեան ժամանակ ի Կարին։ Առ այժմ Տեսչութեան անդամներէն մին, Ս. Սողիկեան էֆէնտի, իւր ընտանեաց յատկացեալ յարկը դրած է վարժարանին տրամադրութեան տակ՝ այլուր փոխադրելով իւր բնակութիւնը։

Յառաջիկայ տարեշրջանին Սանասարեան վարժարան պիտի ունենայ հինգ դասարան, իւրաքանչիւրը 25-30 ուսանողներով, Նախապատրաստական, Ա., Բ., Գ. և Դ. դասարանք։ 1898-99ի շրջանին կ'ունենայ ուրեմն վեց դասարան, եւ 1899-900ին՝ ամբողջ եօթը դասարաններն ըստ դպրոցական ծրագրին։

Բարերար Հիմնադրին այս գեղեցիկ ու բազմարդիւն հաստատութիւնն, որ ուսումնական և արուեստագիտական խնամեալ կրթութեան մը բարիքը ծաւալելու կոչումն ունի հայաբնակ գաւառաց մէջ, պատուական առիթ մը կ'ընծայէ այժմ մանաւանդ՝ Թուրքիոյ և արտասահմանի հայ մարդասիրաց բարեգործութեան, երբ բազմաթիւ որբոց հոգածութեան համար՝ ազգային պաշտօնական շրջանակաց մէջ տեսնուած գործունէութիւնն ըստ երեւոյթին հազիւ թէ պիտի կարենայ ունենալ մասնակի արդիւնք մը միայն։

Ց. ԳՈՒՐԴԻՆ

ԱԶԳ. ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Մոռցուած չէ անշուշտ թէ Բիւզանդիոն առաջինն եղաւ որ ինդեց իր նոր հրատարակուիլ սկսած օրերուն, այն տագնապալի ժամանակներուն մէջ, թէ պէտք է վերաբանալ Կեդր. Վարժարանը։ Այժմ բնականաբար առաջինը կ'ըլլայ յայտնելու իր գոհունակութիւն և ուրախութիւնը տեսնելով թէ իրականութիւն կ'դառնայ այդ բաղձանքն, ինչպէս կ'ցուցնէ Խնամակալութեան յայտարարութիւնն որ կ'ծանուցանէ պաշտօնապէս Կեդրոնականի վերաբացումը Սեպտ. 1ին եւ կ'հրաւիրէ աշակերտներն արձանագրուիլ այդ թուականը չհասած։ Այս կարեւոր ձեռնարկին լուրջ սկզբնաւորութիւն մ'էր արդէն Կեդր. Վարժարանի նախապատրաստական, մէկ դասարանին բացումն ապրիլէն ի վեր, զոր նոր գլմոդ աշակերտաց տրամադրութեան տակ դրած էր Ղալաթիոյ Խնամակալութիւնն ուսումնական յառաջիկայ տարեգլուխին բուն իսկ Կեդր. Վարժարանին կարգ մը աշակերտ ունենալու համար, և չէր սխալած։ Վասն զի այժմէն իսկ աշակերտական տարերք չեն պակսիր, և տարակոյս չունինք թէ դեռ շատ պիտի աւելնայ ամէն կողմէ դիմողներու թիւն, ըլլայ բուն իսկ նախկին աշակերտ, ըլլայ նոր աշակերտել ուզող։ Զի մեր օրէնքով ազգին մէջ տեսնուած չէ երբեք կրթական հաստատութիւն մը որ աշակերտաց նուազութենէն դադրած, երբ այդ հաստատութիւն իր կոչման և նպատակին համապատասխան վիճակ կ'ունենայ և Կեդր. Վարժարանի համբաւը միշտ իրական եղած է, և այսուհետեւ ալ այդպէս չըլլալու պատճառ մը չկայ։ Կեդր. Վարժարանի վերաբացման հարկն այնքան անհրաժեշտ է որքան կարեւոր է միջնակարգ զուտ ազգային կրթութիւնը մեր ուսանողութեան համար, որուն առջեւ բաց են լիէսէ բազմաթիւ ուրիշ կրթական հաստատութեանց դռներն և հրաւէրք ու յորդորք անպակաս, շլացուցիչ ծրագիրներով և յանկուցիչ յայտարարութիւններով, բայց կայ ճշմարտութիւն մը որ ամէն ատեն անժխտելի է, այն է թէ ո՛ և է ազգի պատկանող անհատ զուտ ազգային—բնիկ կրթութիւն բուն իսկ իր ազգին վերաբերող յարկի մը մէջ միայն կրնայ առնել բառին ընդարձակ կիրառութեամբ, զի հոն միայն ուսանողը բուն իսկ իր տունն է, իր սեպհականութեան մէջ [chez soi] է, մինչ օտար ոչ մէկ հաստատութիւն այդ տպաւորութիւն ու զգացում չի կրնար ներշնչել, որչափ ալ անխտրական և լայնոգի ըլլայ կամ ջանայ ըլլալ։ Եւ յետոյ չունենալ ազգային սեպհական երկրորդական վարժարան մը, կ'նշանակէ թէ ազգն ի պաշտօնէ կ'ըսէ իր զաւակաց թէ գացէք օտարներու քով լեցուցէք ձեր այդ պէտքը» Եւ ժողովուրդ մը որ այսպէս ըսէ կամ լռելեայն այսպէս հասկցնէ, կրնա՞յ ըսուիլ թէ հաւատք ունի իր բարոյական արժէքին վրայ։ Ահա թէ ի՛նչ կ'նշանակէր Կեդր. Վարժարանը չբանալ և բնականաբար Ամեն. Տ. Օրմանեան Ս. Պատրիարքի ու Ներկայ Ազգ. Վարչութեան պաշտօնավարութեան օրով չէր որ այդ յուսահատական որոշում պիտի տրուէր, ինչ որ անհնար լքում կրնայ պատճառել ժողովրդեան որ թէ՛ աստ և թէ՛ ի գաւառս կարելի եղած ամէն ջանք չխնայեր վերակազմելու համար իր կրթական, իմացական, տնտեսական, բարոյական և ամէն կարգի պէտքերը։ Եւ եթէ ուշի ուշով միտ դնենք գաւառներէն հասած տեղեկութեանց որոց հայելի եղած է միշտ Բիւզանդիոն իր պարբերապէս հրատարակած լուրջ թղթակցութիւններովը, գաւառներն ընդհանրապէս և անոնցմէ ոմանք մասնաւորապէս աւելի շատ ինքզինքնին գտան տնտեսական տագնապին պատճառած նիւթական ու բարոյական ցնցումներէն քան բուն իսկ մայրաքաղաքս, ուր թէպէտ թաղային ջանքեր անպակաս եղան և կ'ըլլան իւրաքանչիւրն իր սահմանին մէջ իր պէտքերն հոգալու, բայց Կեդր. Վարժարանն իբրեւ կրթական բարձրագոյն միակ հաստատութիւն՝ հանրութեան և ոչ մէկ թաղի վերաբերելուն, անոր բացման և չարունակութեան մէջ է որ Կ. Պոլսոյ Հայութիւնը պիտի կրնայ ըսել թէ ինքն ալ իր ինկած պարտքը կատարեց իբրեւ հասարակութիւն մը։ Գլխաւոր բարեբախտութիւնն հոն է որ Ղալաթիոյ կալուածոց եկամուտն որքան ալ նուազած ըլլայ տնտեսական արդի անպայման կացութեան ազդեցութենէն, դարձեալ կը բաւէ Կեդր. Վարժարանի ծախուց որոշեալ սահմանով մը։ Անկէ ոչ ինչ նուազ բարեբախտութիւն մ'է արդի Խնամակալութեան կազմութիւնն, որոյ անդամոց անունները իր հրատարակուած են արդէն Բիւզանդիոնի մէջ՝ բաւական են վստահութիւն ներշնչելու թէ Ազգ. Վարչութիւնը կատարեալ լրջութեամբ ու խոհականութեամբ վարուած է երբ Ղալաթիոյ կալուածոց մատակարարութիւնն ու Կեդրոնականի հոգատարութիւնն այնպիսի ձեռքերու յանձնած է։

Գալով աշակերտներու ընդունելութեան, մեք մինչեւ անգամ աւելորդ կ'համարենք յորդոր կարդալ հայ ծնողներու որ իրենց տղաքը Կեդր. Վարժարան ղրկեն, զի վստահ ենք թէ ամէն կողմէն այնքան դիմում պիտի ըլլայ, որ ընտրութիւն ընելու անհրաժեշտ պիտի ծագի. զի պէտք չէ մոռնալ թէ ազգին այս բարձրագոյն վարժարանն մտնելու համար մասնաւոր ու բարոյական կարգ մը պայմաններ կան, որս գուցէ չկարենան գոհացնել թաղային կամ գաւառային վարժարաններէ ելող ուսանողներէն շատերը . . .

Բայց յուսահատելու չէ, և օր առաջ ներկայանալու է քանի որ ամէն բանի մէջ առաջնութիւնը միշտ առաւելութիւն մ'է։

Մ. ՆԱԹ.

ԲԵՐԱՅԻ ԳՈՐԾԵՐԸ

Վարչութեան որոշումը Մէրէէմճուլի էֆ.ի խնդրին վրայ. —Գանգատողներն ու Դատապարտեալները. —Ո՞րն է յետնեանց Ախտանը.

Բիւզանդիոնի ընթերցողք տեղեակ են Բերայի արդի Թաղ. Խորհրդին և Մէրէէմճուլի էֆ.ի միջեւ եղած խնդրին, Շիշլիի ազգ. գերեզմանատան առթիւ։ Թաղ. Խորհուրդը գանգատեցաւ Վարչութեան թէ «Տեղապահ Սրբազանին իշխանութեան օրով, Մէրէէմճուլի էֆ., իբրեւ առժամեայ թաղական, յիշեալ գերեզմանատան մէջ թաղ ունեցող ազգայիններու սեփականութեան թղթերն առած է թաղ. սնտուկէն և տէրերուն յանձնած է՝ առանց Թաղական Խորհրդին որոշած տուրքն յանձնելու Թաղ. սնտուկին»։ Մէրէէմճուլի էֆ. ալ ինքզինք պաշտպանեց, առարկելով թէ Թաղ. Խորհուրդն իրաւունք չունէր սեփականութեան թուղթերու յանձնման համար նոր տուրք մը պահանջելու, քանի որ յիշեալ ազգայինք օրինաւորապէս գնած էին իրենց թաղերը նոյն գերեզմանատան մէջ։

Խնդիրը Վարչութեան դատաստանին յանձնուած ըլլալով, իր վերջին նստին մէջ Քաղաքական Ժողովը իր վճիռն արձակած և երկու կողմերուն հաղորդած է։

Վարչութիւնն սկզբամբ իրաւունք կուտայ Մէրէէմճուլի էֆ.ի, յայտնելով որ Բերայի Նախորդ Թաղ. Խորհուրդ մը համարձակեր է նորօրինակ տուրք մը սահմանել սեփականութեան թուղթերու յանձնման համար և արդի Թաղ. Խորհուրդն ալ նոյն տուրքը գանձելու հետամուտ է.» Վարչութիւնը, Բերայի Նախորդ և արդի Թաղ. Խորհրդոց յաւակնութիւնն և հակասահմանադրական ընթացքն յանդիմանելէ ետքը, կ'դատապարտէ յայտնելով որ Մէրէէմճուլի էֆ. ալ այն թուղթերն ինքն իր ձեռքով յանձնելուն է իրենց տէրերուն, իբր թէ ինք մարմնացումն ըլլար Թաղային իշխանութեան։

Մէրէէմճուլի էֆ. նոր նամակաւ մը շնորհակալութիւն կ'յայտնէ Վարչութեան՝ այս արդար վճռին համար, եւ իր մասին եղած յանդիմանութեան պատասխանելով, կ'ըսէ որ թէեւ սեփականութեան թուղթերն ինքն յանձնեց տէրերուն, ինչպէս Թաղ. Խորհրդոյ պարտքն էր ընել, բայց իր այն ժամանակի բոլոր պաշտօնակիցք համամիտ էին իրեն։

* * * Ահա՛ ապտակ մը զոր կ'ուտէ Բերայի Թաղ. Խորհուրդը։ Կարգն եկաւ որ երկրորդ ապտակ մը ուտէ Վարչութենէն. զի մեր ԲՇ. ատուր Խմբագրականը կարդացող Բերայցիներէն լուր կ'տրուի մեզ թէ մեք չա՛տ մեղմութեամբ խօսած ենք Թաղ. Խորհրդոյ գանձապետին լեզուին ու վարմունքին վրայ՝ հանդէպ Բերայի հինգ վարժարանաց ուսուցիչներուն։ Ուսուցիչ մը կ'գրէ մեզ. «Երկու շաբաթ առաջ, կիրակի օր, հոն պէտք էր ըլլար Բիւզանդիոնի Տնօրէնը, Թաղ. Խորհրդարանին մէջ, ու պիտի լսէր գանձապետին անլուր հայհոյութիւններն, աղտոտ խօսքերը, մինամանքները ,(*) դասատուներուն դէմ ուղղեալ, որոցմէ մին զգացած զայրոյթէն լացաւ, ուրիշ մը վրայ մարելիք եկաւ, երրորդ մը արժանապէս պատասխանեց, յիշեցնելով գանձապետին թէ Չրհանկիրներու Գօֆուշի մը մէջ չէ որ կ'խօսի գանձապետն այնքան անվայել լեզուով, այլ ազգային եւ հանրային պաշտօնատան մը մէջ։ Բարոյիշ Տ. Հմայեակ Սրբազան ևս չհամբերեց, եւ «ա՛լ անհանդուրժելի է» ըսաւ։ Նմանապէս, բարեկիրթ թաղականներէն Սելիմիէճեան էֆ.։ Չկա՞յ ազգային մարմին մը որոյ առջեւ կարելի ըլլայ քաշել այս հայհոյիչ գանձապետն՝ իբրեւ ազգ. ուսուցչական մարմնին եւ ազգ. պաշտօնատան մը պատուին դէմ գործող մարդ։»

Քաղաքական ժողովոյ Ս. Նախագահին ուշադրութեան կ'մատուցանենք այս հարցումը։

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ ՈՐԲԵՐՈՒՆ

Բիւզանդիոնի աշխատակիցներէ մին կիրակի այցելութիւն տուաւ Ս. Յակոբայ Որբանոցին և Ազգ. Հիւանդանոցին։ Պատսպարելոց օրուան համագումարն էր 1009 պատսպարեալ, որոցմէ 68 որբեր նոր բերուած էին քանի մը ծանօթ գաւառներէ։

Նորեկ գաւառացի որբերուն մէջ նշանակելի շատ բաներ կրնան ըլլալ, բայց առ այժմ միայն քանի մը հատն յիշենք։ Սանցի 5 որբերուն համար ամէն կողմէ գոհունակալիք և շնորհակալիք արտայայտուած են։ Առժամեայ տնօրէն՝ Գարեգին էֆ.էն սկսեալ է՛ն յետին պաշտօնեայն, Սանցւոց ազնուական վարմունքն ու շարժմունքը կը գովէին, իբրեւ տիպար կ'չեշտէին։ Երբ Սանցի Աչապահեան մը և Մերմանեան մը, որ տեղական առնձիկ գերդաստանի շառաւիղներէն են, անգիտակցաբար թերութեան մը մէջ գտնուին, իսկոյն կ'փութան եղեր գրով կամ բերնով ներողութիւն հայցել Տնօրէն էֆ.էն կամ կարգապահ Այվազեան Արմենակ ու վերահսկող Պաշպազիքկեանեան Յակոբ էֆ.ներէն։ Սանցիք, կոկիկ հագուած, զուարթ ու կայտառ, կ'պատասխանէին զանազան հարցմանց, ու գոհ կ'ձգէին հանդիսատեսները։

Սանցիք՝ նաեւ իրենց հասակակիցներուն ու ընկերակիցներուն մէջ ամենէն ուշիմն ու պատրաստաբանը կ'երեւէին, ու իրենց այս մատաղ հասակնուն մէջ՝ որբանոցը միայնին կ'սիրէին, և երբ իրենց ապագայ վարդապետներ ըլլալիքնին յիշուեցաւ, իսկոյն ազնուական շարժումով մը՝ իրենց սրտին գոհունակութիւնն արտայայտեցին։

Բայց ամենքն այսպէս լարուած ու տրամադրուած չէին։ Պիրէճիքցի Յակոբ Ներսեսեան պատանին յայտնի դասալիք մ'էր։ Չէր ուզեր մնալ որբանոց, այլ կ'ուզէր վերադառնալ իր քաղաքը։ Երբ իրեն առարկուեցաւ թէ՝ ի՞նչ էր այս որբերու խմբին խառնուած եկած է։ «Ձեռ խաբեցին» կ'պատասխանէր, իբր թէ երախայ եղած ըլլար, մինչդեռ հասակն՝ ամէնէն աւելի մեծ էր բաղդատմամբ ուրիշ մատաղատուներուն։ Պիրէճիքցի Յակոբին մի ուրիշ պատճառաբանութիւնն ալ մօրը կարօտն էր։ Ուրիշ տեսարան մը։ Եօզղատցի երկու մօրաքեռորդիներ՝ Գրիգոր Տէյիրմէնճեան և Աղեքսանդր Ազարեան, լսեր են որ մօտ օրերս իրարմէ պիտի զատուին, մին՝ Արմաշ պիտի զրկուի. միւսն՝ ուրիշ տեղ մը։ Վերջին ծայր կուլային, կ'ողբային։ Իբր թէ Ս. Պատրիարքը չուզեր եղեր համակերպիլ մանկական ողբերուն և կծծերուն, առարկելով թէ՝ ի՞նչ կ'ըլլայ. ասոնք քոյր-եղբայր չե՞ն . . . Մեք չենք հաւատար այս զրոյցին։ Զաւակաց տէր հայր մը կ'զգայ այս հոգեբանական կթթութիւնը։ «Մեզ մի իրարմէ բաժնէք, հիւանդ պիտի ըլլա՛նք, պիտի մեռնի՛նք», կ'աղաղակէին սոյն անմեղ որբուկները։

Հապա ինչ պիտի ըսենք այն տեսարանին որ կ'ներկայացնէին 5 հատ Բիլիսցի պզտիկ որբեր, որ աչքերնին տամկացած, ուռեցած էին։ Ասոնք ալ կ'աղաչէին որ իրարմէ չբաժնուին։ «Մնալով մէկտեղ եկանք, գոհութեամբ մէկտեղ ապրինք ու մէկտեղ դառնանք» կ'ըսէին։ Կ'հայցէին որ իրենց խնդրարկու ձայնը մինչեւ Ս. Պատրիարք Հօր հասցնող մ'ըլլայ։

Ս. Յակոբայ Որբանոցի սաներուն ալ տխրութիւնը տարբեր էր։ Թէակոբեանք՝ ընդհանուր սրտաբեկութեան մէջ էին. Ամառուներէն բաժնուիլ չէին ուզեր։ Կ'դանգատին Խնամակալութենէն որ այդպիսի գաղափար անտարբերութիւն մ'ընել փորձուեր է, զրկել ուզելով զիրենք Ամառուներէն հայրական հոգածութենէն։

ԲՆՆԱԴԱՏ

ԵՕԹՆԵԿԻՆ ԼՈՒՐԵՐԸ ԽԱՐԲԵՐԴԷ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի)

ԽԱՐԲԵՐԴ, 24 Յուլ. 97.

Վերջապէս Խուլագեղի Վանքն որոշ չուեցաւ Որբանոցի համար։ Առ այդ մէկ քանի օրէ ի վեր կարգ մը շինութիւնք ներսը ձեռնարկուած է, Վաղն ուղղակի պիտի աշխատիմ անձամբ երթալ հոն վիճակն հասկնալու։ Այնպէս կ'երեւի թէ Պետրոս վարդապետ իր առաջնորդարանովը գործի չպիտի խառնուի, ու միայն չորս հոգիէ բաղկացած խնամակալ տեսչութիւն մը պիտի վարէ հաստատութիւնը։ Այդ չորսն ալ պարկեշտ եւ պատուաւոր մարդիկ են ու կ'վայելեն միշտ ժողովոյն համակրանքը։ Նշան էֆ. Արփիարեան, Գրիգոր էֆ. Եաղճեան, Յակոբ էֆ. Գույումճեան, Մկրտիչ էֆ. Տ. Սարգիսեան։ Ասոնց ձեռքին տակ պիտի յանձնուի ի Որբանոցին պէտք եղած դրամը։ Առ այժմ 60 հոգիի համար 380 լիրան բաւական կ'համարուի, որուն մէկ մասը Պատրիարքարանէն կ'սպասուի։ Հարիւր լիրա վանքերը պիտի ընծայեն, հարիւր լիրայի մօտ գումար մ'ալ տեղւոյն վրայ հանգանակութիւնով պիտի ամբողջանայ։ Գիւղացիները պիտի կոչուէին մասնակցելու այդ հանգանակութեան, կալամասի տասնորդութիւնով մը։ Կ'մնայ տեսնել թէ ե՞րբ պիտի բացուի Խուլագեղի Ազգ. Որբանոցը։ Ուրիշ առթիւ կարեւոր մանրամասնութիւնները չպիտի մոռնանք գրելու։

—Բայց մինչ պիտի կրկնէի՞նք թէ գաղթելու պատրաստուողներու մարմաջն հոս օրէ օր յառաջդիմութեան մէջ կ'երեւնայ։ 4-5 շաբաթ է որ կ'երթան անսովոր քայլափոխով մը. երեւակայել թէ ամէն անգամին անձնիւր կարաւան 8-15 ընտանիք կ'կազմեն։ Բաժանումի պահուն անոնց յարուցած լաց կոծն հայ գաղթ. տարեգրութեան նշանակիչ դէպքը կ'սեպուի։ Հունձքէն վերջն աւելի ընդհանուր ու մեծ ալիք մը կ'սպասուի գաղթողներու։

—Նմանը քիչ տեսնուած տաքութ տարի մ'է այս տարի. գիւղային ժողովուրդն այս պահուս կալերը կ'կասնէ. քաղը վերջացաւ։

—Ազգ. և օտար վարժարանաց քննութիւնները լմնցած են։ Ամերիկեան...

(*).—Նամակագիրը մեր տեղեկութեան համար ի գիր առեր է գանձապետին բերնէն ելած «քիւֆիւր»ները։ Պոլսոյ Չրհանկիրներուն անունն է ելեր։ Նամակագիրը կ'իմացնէ թէ պատրաստ է ո՛ և է Ատենի առջեւ վկայութիւն տալու գանձապետին խօսքերուն նկատմամբ։

...ները նոմոգոյն տարիներէն քիչ մը աւելի չափով ու խանդով ամփոփեցին քննութեան ու հանդէսներու ձեռնակերպութիւնները: Ց. Ը. Թ.

*** Շարժման մէջ մեծաթիւ 2 գերման [illegible] Զիմմեր, որ մկրեկատէր մ'է, ուղղակի Գերմանիա կ'երթայ եւ ալ պիտի չդառնայ Բ. Ը.՝ Բրոֆ. Հոֆլէ՝ Պոլիս: Հեծեծին մ'ատենն 24 մանուկ որբուհիներ, ծաղկաքաղ [illegible] գեղեցիկ, ուժով և առողջ աղջիկներու: Կարծեմ, եթէ արգելք չունենան, Գերմանիա պիտի տանին այդ աղջիկները: Բոֆ.ն հաւանաբար պիտի դառնայ Պոլսէն: Հիմա [illegible] Բռօֆ. [illegible] կրթական [illegible]

—[illegible] հայոց [illegible] [illegible] Խ. Բ.

ՄԵԼԱՆԻՆ ՄԻԿՐՈԲԸ

—Մի քանի [illegible] որք [illegible] կ'ելնեն [illegible] նիւթի վրայ միւնակներ մտնելու, և ո'րքան ալ մերժուին լրագրեն, չեն յուսահատիր, այնքան ուժով վարակուած կ'ըլլան։

Բայց Լայբցիկի մէջ Բրոֆ. Մարբուրգ ցոյց տուաւ թէ ուրիշ ոչ նուազ վտանգաւոր միկրոբներ կան մելանին մէջ, զի վերջերս քննելով 67 տեսակ մելաններ, ընդ որս դպրոցի մէջ գործածուած տեսակներն, եզրակացուց թէ մելանոտ գրիչով մը մարմինը վիրաւորել վտանգաւոր կրնայ ըլլալ: Իր քննած մելաններէն մեծ մասը [illegible] չինուած էին, և մանրադիտական [illegible] մը մակաբոյծներ կ'պարունակէին: Նոր բացուած շիշէ մը առնուած մելան մը, [illegible] տեսակով մը չինուած, կ'պարունակէր բազում բակտէրներ: Կարմիր եւ կապոյտ տեսակ մելանները պարունակած միկրոբները մշակելով, մուկի մը [illegible], որ չորս օրէն մեռաւ. բայց այս մելանները պարունակող շիշերն երկար ատեն ի վեր բաց էին։

Բրոֆէսորը կ'հետեւցնէ թէ մելանի շիշերը պէտք է խնամով գոց պահուին երբ չեն գործածուիր, մանաւանդ [illegible] վարժարանաց մէջ: Նաև կ'զգուշացնէ գրիչը լեզուին ծայրով թրջելու վատ սովորութիւնը: Միկրոբը [illegible] կ'թափանցի արեան մէջ [illegible] ծայրը մտնէ մորթին մէջ, [illegible] չատ հեղ կ'պատահի տղոց։

ՏՕՔԹՕՐ
ՀՐԱՆՏ Գ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Ֆիլատելֆիոյ Համալսարանէն պատուակալ յիշատակութեամբ վկայեալ, Ֆիլատելֆիոյ մէջ իր արուեստը գործնական փորձառութեամբ կատարելագործելէ ետքը, հաստատուած է ի Բերա, Ղալաթա-Սէրայի դիմաց, ԹԱՏՐՈՆ ՓՈՂՈՑ Թիւ 1, ուր կը գտնուի ցերեկէն զատ ամէն օր ժամ 9—12 և 1—5 (ըստ Ե.)

ՀԱՇՏՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՇՏՈՒԹԻՒՆ.—Բարիզէ [illegible] մը կ'ծանուցանէ թէ Անգլիա [illegible] Տէրութեանց պէս կ'հաւանի որ Թիւրքիա գրաւէ Բէնէոսի գիծն ի Թեսալիա։

—Նոյն գործակալութեան մէկ ուրիշ հեռագիրն ուղղեալ Աթէնքէ՝ կը ծանուցանէ թէ Ցունաստան կոչուած կ'ընէ բոլոր հեծելոց՝ պատերազմի [illegible] գումարն հաւաքելու։

ՀԱՆԵԱՅԷ կ'հեռագրեն թէ օսմ. զինուորք ալ պիտի մասնակցին միջազգային այն զօրահանդէսին որ այսօր, օգս. 6/18, տեղի կ'ունենայ Աւստրիոյ կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ։

ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴ.— Մոնիդէօռ կ'ըսէ թէ դեսպանախորհուրդը, որ երէկ տեղի պիտի ունենար ի Թոփհանէ, յետաձգուեցաւ է։

ԱՓՐԻԿԷԻ ՈՍԿԻՆ.—Պէրութի Սէլէբա էլ Ֆիւնուն լրագիրը կ'ըսէ թէ Աֆրիկէի հիւսիսային մասին [illegible] հանդէպ՝ [illegible] օսմ. բանակին յաղթութեանց համար: Եթէ պէտք ըլլայ 20,000 խմբք պատրաստ են [illegible] օսմ. դրօշին տակ։

ՉԻՆԸ.— Կայս. կառավարութիւնը բանակցութեան մէջ է Հոնկ-Կոնկէ ձիեր գնելու։

ՖԵՐՏԻՆԱՆԴ ԻՇԽԱՆԻՆ այցելութեան նկատմամբ Օգս. 13ի Լոնտոնեա լրագիրք հեռագրեր կ'հրատարակեն Կ. Պոլսէ, ծանուցանող թէ այս այցելութիւն նպաստեց Պուլկարիոյ եւ գերիշխան Տէրութեան միջեւ յարաբերութեանց բարւոքման, զի վերջերս այսքան ջերմագին չէին, ինչ ինչ կասկածներու պատճառաւ, երբ թէ իշխանն ինքնագլուխ ընթացք մը պիտի բռնէ եղեր: Բայց Իշխանն այս մասին լիակատար ապահովութիւններ տալով Մակեդոնիոյ եպիսկոպոսներուն [illegible] հովի խոստումներ ընդունեց: [illegible] կար [illegible] թէ իշխանին [illegible] 3,000 [illegible] Վերջերս [illegible] իշխանական [illegible] համար: Իր բարեկամութիւնն յայտնեց Պուլկար ժողովուրդին համար: Իշխանն այս այցելութիւնն ընել փափաքած էր իր գահակալութեան 10րդ տարեդարձին առթիւ, շնորհակալ ըլլալու համար որ Վեհ. Սուլթանն ազդուցութիւն գործածած էր իր իշխանական ընտրութեան հաստատման համար: Պուլկարիոյ եւ Հոլանտայի միջեւ առեւտրական դաշնագրին կնքման առթիւ իշխանը Կ. Պոլսոյ հոլանտական դեսպանին տուաւ Արժանեաց Ա. կարգի պատուանշանը։

—Նոր լրագիրն ալ հետեւեալը կը գրէ.— Պուլկարիոյ իղձերուն եւ ձեռնարկներուն մասին անգլ. լրագիրներու հրատարակած տեղեկութիւնք բոլորովին անհիմն են։ Ֆերտինանտ իշխան բնաւ միտքէն չէ անցուցած՝ հարաւային Եւրոպայի մէջ գտնուած այսչափ դժուարութեանց վրայ ուրիշ մ'ալ աւելցնել։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԼՐԱԳԻՐՔ շնորհակալութեամբ կ'գրեն թէ Վեհ. Սուլթանը բարեացակամութեան ուրիշ ցոյցերէ զատ, բարեհաճած է Ֆերտինանտ իշխանին պարգեւել չքեղ ժամացոյց մը և շղթայ մը ամբողջովին թանկագին քարերով յօրինուած, նաեւ մատանի մը, և Մ. Ստոյլովի տուած է Իֆթիխարի պատուանշանն, Ա. կարգի Օսմանիէ գործակատար Մ. Մարքովի և պատերազմական նախարար Իվանով գնդապետի և Ա. կարգի Մէճիտիէ Ա. քարտուղար Մ. Զաքովի։ Իշխանն ալ 60 պատուանշան բաշխած է, ընդ որս Ս. Ալեքսանդրի 15 ականակուռ պատուանշանք, Մեծ-Եպարքոսին, պատերազմական և դատական նախարարներուն և Կայս. Պալատան Ա. քարտուղարին։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ խռովք, կ'ըսեն Թուրք լրագիրք, յանձնաժողովի մը միջոցաւ իրենց շնորհաւորութիւնները պիտի մատուցանեն առ Վեհ. Սուլթանն՝ օսմ. բանակին տարած յաղթութեանց համար։ Շնորհաւորութեան գիրն արծաթ պահարանի մը մէջ դրուելով պիտի մատուցուի։

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱԶԱՐԸ. — Կ. Պոլսոյ ապահովագրական ասսնեութ ընկերութիւնք ձրիաբար ապահովագրեր են Բարեգործական Պազարին չէնքը։

ՀԵՐՔՈՒՄ.— Թուրք լրագիրք իբրեւ բոլորովին անհիմն կ'հերքեն հելլէն լրագրաց սա լուրը թէ Թրիխալայի շրջակայ մէկ քանի գիւղերու հելլէնք ձեռնարկեր են արգիլելու օսմ. զօրքերն որպէս զի այդ կողմերը չհաստատուին: Մէկ քանի հարիւր զինեալ ժողովրդեան վրայ օսմ. երկու հազար հետեւակ և երկու հարիւր հեծեալ զօրք ղրկուեր են, բայց հելլէն գիւղացիք իբրեւ թէ ետ մղեր են օսմ. զօրքերն որք եօթանասուն մեռեալ ունենալով նահանջեր են: Թուրք լրագիրք ծաղրական կ'գտնեն ըսելով որ Օսմ. զինուորք, որք կանոնաւոր բանակի դէմ կռուելով այսչափ յաղթութիւն տարին, մէկ քանի հարիւր գիւղացիներու առջե՞ւէն պիտի փախչին։

ՀԱՆԵԱՅԷ կ'գրեն անգլ. Թերթերու թէ, կ'ըսեն Թուրք լրագիրք, ապստամբք կ'նեղեն այն պարկեշտ քրիստոնեաներն որք յարաբերութեան մէջ են իսլամ ժողովրդեան հետ: Ճէվատ փաշա կարեւորը տնօրինած է ապստամբաց այս արարքն արգիլելու։ Կղզւոյն քրիստոնեայք այս առթիւ շնորհակալութիւն յայտներ են Ճէվատ փաշային։

—Միջազգային զինուորք ամէն օր Հանեայի շրջակայքն հետազօտութիւններ կ'կատարեն: Անգլ. զօրաց ջոկատ մը սատարուեցաւ Ղալթայա գիւղին շրջակայքը: Ճէվատ փաշայի յանձնումամբ ի Դանիա զինուորական շրջանակը պիտի ընդարձակուի։

—Ռուսական նաւերէն գրահաւորը Բոլայէ ճամբայ ելաւ Հանեա երթալու։

ՎԻՐԱՒՈՐ ԶԻՆՈՒՈՐՔ.— Ըլատզէի հիւանդանոցին մէջ դարմանուող սպայք և զինուորք երեք սկսան մաս առ մաս իրենց ծննդավայրերը ղրկուիլ։

—Հելլէն կառավարութիւնը կ'ջանայ բանակէ իր ջանքերը փոխառութիւն մը կնքելու օտար սեղանաւորներէն: Դիմում ընդգծեց մին ալ Մ. Վլասոտ է: Ամէնէն աւելի կ'ջանան գոհացուցանել [illegible] մասնաժողովին յանձնուած մարզը, բայց մինչեւ հիմա Բարիզի եւ Լոնտոնի մէջ միայն [illegible] լիոն ֆր. [illegible] ձեռնարկուած է։

ՉՈՐ. ԱՄՈՒՆԻՑ Թէեւ ուզեր է Հանդարտեան կոչուիլ, [illegible] են զինքը ետ կենալու [illegible] Թեսալիա։

ՊԻՐԷՈՍԻ մաքսատան յուլիսի հասոյթն եղեր է 1,115,579 դրախմի, որովհետեւ չատ արմտիք ներածուեր է. անցեալ տարուան նոյն ամսուն 959,584 էր։

ՑՈՒՆԱՍՏԱՆԻ պատերազմական նախարարութիւնը ծանոյց հրամանատարներուն, որպէս զի դիմում ընող պահեստի զօրաց արձակուրդ կրնան տալ։

—Կ'ըսուի թէ մորատորիոմ մը պիտի երկարի։

ԱԶԴ.—Հայերէն, ֆրանսերէն եւ թուրքերէն լեզուաց հմուտ անձ մը՝ որ իր բազմամեայ ծառայութեամբքն ի կրթական յարկս, ոչ նուազ օգտամատոյց եղած է կրթական գործին, պատրաստ է, դիւրամատչելի պայմաններով, յանձն առնուլ որ և է պաշտօն, ուսուցչի կամ տնօրէն-ուսուցչի, ի գաւառս կամ ի Պոլիս։ 7—10

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆԿԼԻՔԱՆ Ընդհանրական Ժողովին (որ Քէնդըրպըրիի Արքեպիսկոպոսին նախագահութեամբ ի Լոնտոն գումարեցաւ Ցորբեկեանին առթիւ) հանած Շրջաբերականը ցաւ պատճառեր է Պապին, որ մինչ կ'յուսար Անկլիքան Եկեղեցիին Հռոմայ Եկեղեցիին հետ միացման նպաստաւոր եզրակացութիւն մը գտնել, զարմանքով կարդացեր է այն Շրջաբերական, որով անկլիքան կղերին վրայ պարտ կ'դրուի «չարունակել դիմադրութիւնն Հռոմայ Աթոռին ոտնձգութիւններուն»։

ԳԵՐՄԱՆ ԵՒ ՌՈՒՍ Թերթեր քաղաքական մեծ կարեւորութիւն կ'չարունակեն ընծայել Վիլհէլմ Կայսեր ի Ռուսիա այցելութեան: Գերմանիոյ եւ Ռուսիոյ կայս. գերդաստանաց մտերմութեան իբրեւ ապացոյց կ'յիշուի թէ ռուս կայս. գերդաստանէն տասնմէկ անձինք պատուակալ գնդապետներ են գերման գունդերու, եւ Զարն և երկու մեծ-դուքսեր պատուակալ հրամատարներ են գերման նաւատորմին մէջ։ Իսկ Ֆրանսայի և Ռուսիոյ բանակներուն և նաւատորմերուն մէջ մտերմութեան այս փոխադարձ ցնչաններ դեռ չեն երեւիր։

ՎՈՍԻՇԷ ԶԱՑԴՈՒՆԿ Կ. Պոլսէ հեռագրեր կ'առնու ծանուցանող թէ օսմ. մայրաքաղաքին մէջ կ'կարծուի թէ Անգլիոյ մեքենայութիւններուն վերագրելի են Պարսկաստանի սահմաններուն վրայ պատահած խռովութիւնք, և Հնդկաստանի սահմաններուն վրայ Իսլամներուն ապստամբութիւնն ալ կը վերագրուի Անգլիոյ արդի քաղաքականութեան, որ կ'տարբերի Լ. Պիքընսֆիլտի քաղաքականութենէն՝ հանդէպ Թուրքիոյ։

ՍԻՆԵՈՐ ԶԻԲՐԻԱՆԻ, ի դարձին Ցունաստանէ, Պրինտիզի ելաւ, և հոն սիրալիր ընդունելութիւն գտաւ իր համակրողներէն: Ի Պարի ճառ մը խօսեցաւ: Ցայտարարեց թէ անկախ է ամէն կուսակցութիւններէ, բայց վստահ է ազատական դատին յաղթանակին համար: Թուրքեւհելլենական պատերազմին ժամանակ բերկրութեամբ տեսեր է որ ընկերվարականք, հանրապետականք և անիշխանականք սիրալիր կերպիւ գործակցեր են, — (բայց ի՞նչ անցաւ ձեռքերնին, եթէ ոչ՝ Ցունաստանի դժբախտութիւնն, որ իրենց խոստումներէն խաբուելով, կարծած էր թէ մեծ օգնութիւն մը պիտի ստանար Իտալիայէ։)

ՕՐԼԷԱՆԻ ԻՇԽԱՆՆ ՈՒ ԴՈՒՐԻՆԻ ԿՈՄՍԸ.— Հռոմէ կ'հեռագրեն թէ Օրլէանի իշխանին և Դուրինի կոմսին մենամարտին արդիւնքին պատճառաւ մեծ ցոյցեր կ'ըլլան ամբողջ Իտալիոյ մէջ. Գերմանիոյ կայսրը ջերմագին շնորհաւորութիւններ ուղղեր է Դուրինի կոմսին, որ Բչ. Հռոմ ժամանելով հանդիսական ցոյցերով ընդունուեր է: Կ'ըսուի թէ Դուրինի կոմսն առանց պետերուն հրամանին օտար երկիր երթալուն համար, իր տան մէջ արգիլուած մնալու պիտի դատապարտուի զինուորական օրէնքով։

ԲՐՈՆՇՏԱՏԻ ՆԱՒԱՀԱՆԳԻՍՏԸ.—Բեդերսպուրկէ կ'գրեն թէ այժմ Բրոնշտատի նաւահանգստին մէջ երկու նոր ամրոցներ կ'չինեն, որք ամէնէն խոշոր Թնդանօթներով պիտի զինուին։ Շինութիւնք երբ աւարտին, պատերազմական այս նաւահանգիստ ինն խոշոր ամրոցներ պիտի ունենայ։

ՍՊԱՆԻԱ.—Աչքառականաց պետ Մ. Սակաստա կ'պնդէ որ պահպանողական դահլիճը չարունակէ՝ նախագահութեամբ պատերազմական նախարար Ազքարակոյա զօրավարին, որ փոխանորդաբար կ'վարէ վարչապետի պաշտօնը։

ՊԷԼԿՐԱՏԷ կ'գրեն օգոստոս 1/13 թուով թէ Տրինայի զօրաբաժինը սեպտեմբերի վերջերը Շումաճայի մէջ ռազմափորձեր պիտի կատարէ, որք տասնեւհինգ օր պիտի տեւեն։

ՍՈՖԻԱՅԷ կ'գրեն թէ Պուլկարիոյ առաջին թնդանօթակիրը կ'չինուի ի Պորտօ. պիտի կոչուի Մորի Լուիզ։

ՌՈՒՍՃՈՒՔԷ կ'հեռագրեն թէ այս Բչ. Ֆերտինանտ իշխան հանդիսաւորապէս կատարեր է Ռուսճուք-Դրնովայի երկաթուղւոյ գծին աշխատութեանց սկզբնաւորութիւնն՝ ի ներկայութեան խուռն բազմութեան։ Շինութեանց յանձնառու Մ. Սիմէոնով սեղան մը տուեր է ի պատիւ Ֆերտինանտ իշխանին, որ բաժակ պարպեր է Պուլկարիոյ ճարտարութեանց եւ առեւտրական զարգացման համար։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ Թագաւորն ու Թագուհին Բչ. Րակաց (Զուիցերիա) գացին։ Մեկնելէ առաջ այցելութիւն տուին գահաժառանգ իշխանին որուն վիճակը խիստ գոհացուցիչ է։

ՊԷՆԷՆԻ (Աֆրիկէ) մէջ Անգլիացիներ սպաննուած ըլլալով, Անգլիացիք պատժական խումբ մը ղրկած էին Պէնէնի ցեղապետին դէմ, որ այս սպանման պատճառ էր։ Վերջին լուրի մը նայելով ցեղապետն անձնատուր եղեր է, որովհետեւ Նիկէրի Ընկերութեան ոստիկանաց ջոկատ մը չատ մօտէն պաշարեր է զինքը։

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ԹԱԳՈՒՀԻՈՅՆ ԿԵԱՆՔԷՆ.—Անգլիոյ Թագուհւոյն կեանքին վրայ հրատարակուած նոր աշխատասիրութիւն մը այլ եւ այլ չահեկան մանրավէպեր կ'պատմէ, որոցմէ սա երկը կ'արտատպենք.— «Օր մը Վիքթորիա Թագուհւոյն ներկայացուցին Լապլաշ դերասանն որ իր հրաշալի ձայնէն աւելի, ընչատուփերու հաւաքածոյ մը պատրաստելու խանդին համար, ծանօթ էր եւրոպական բոլոր մայրաքաղաքաց մէջ: Թագուհին հարցուց դերասանին թէ իրա՞ւ է որ հարիւրաւոր ընչատուփեր ունի:— «Այո՛, Վեհափառ, պատասխանեց Լապլաշ, 365 հատ ունիմ տարւոյն իւրաքանչիւր օրերուն համար»։—«Աւասիկ հատ մ'ալ նահանջ տարիի համար», ըսաւ Թագուհին գեղակերտ ընչատուփ մը չնորհելով դերասանին։

—Վիքթորիա Թագուհին Սէն Քլու հիւրընկալուած ատեն, Նաբոլէոն Գ. մանուր յարկ մը կահաւորել տուած էր, բոլորովին նման այն յարկին յորում Վիքթորիա կ'բնակէր Ուինտսորի մէջ և չատ սիրելի էր իրեն: Առաջին առթիւ Ն. Վեհափառութիւն շնորհակալութիւն յայտնեց Ֆրանսայի վեհապետին, ըսելով.— «Ինքզինքս բոլորովին իմ տանս մէջ կարծելու համար միայն փոքրիկ չունս պակաս է թիկնաթոռիս վրայ»։ Թագուհին այս խօսքով փափաք մը յայտնել ուզած չէր. բայց որչափ մեծ անակնկալ մը եղաւ իրեն, երբ հետեւեալ առաւօտ սենեակը մտնելուն տեսաւ իր փոքրիկ չունն որ թիկնաթոռին վրայ կծկուած էր։ Նաբոլէոն Գ. հեռագրաւ անմիջապէս Ուինտսորէ բերել տուած էր զայն։

—Թագուհին կ'քաջալերէր իր աղջիկներուն ճաշակը պարտէզի աշխատութեանց համար։ Օր մը տեսաւ թէ աղջիկներէ մին բաց գոյն ձեռնոցներ ձեռքը դրած հատոցով ճիւղեր կը կտրէ։ «Աղջիկս, ըսաւ, երբ փոքր էի, պարտէզի վրայ մասնաւոր սէր ունէի, բայց աշխատելու համար հին ձեռնոցներ կ'դնէի»։ «Իրաւունք ունիք մայր իմ, պատասխանեց նա որ Գերմանիոյ Ֆրետերիք Կայսրուհին պիտի ըլլար, բայց դուք Անգլիոյ արքայական իշխանուհի ծնած չէիք։»

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 17 օգոստ.—Անգլիոյ բանակին մէջ նոր կարգադրութիւններ ընելու համար, սպարապետ Լ. Ուոլզլի կարեւոր ծրագիր մ'ամառոյց դահլիճին։

ՃԻՊՐԱԼԴԱՐ. — Անգլ. ծովակալ Հոքքինս Րամիլի գրահաւորով Գորֆուէ հոս ժամանեց։ Միջերկրական նաւատորմին վերաբերող ինն ուրիշ մարտանաւ Ավլոնիայի նաւահանգիստը գացին։

ՄԱՏՐԻՏ.— Հանգուցեալ Մ. Քանովասի կտակագիրը բացուելով տեսնուեցաւ թէ իր դրամաքան, որ 30,000 հատոր գիրքերէ կ'բաղկանայ, նուէր բաժ է Սպանիոյ ազգ. Մատենադարանին։ Գրատունը կ'պարունակէ հազուագիւտ եւ թանկագին գիրքեր։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երէկ առաւօտ Ս. Պատրիարք Հայրը կանուխ Մայր-Եկեղեցին իջաւ, ուր ներկայ էին՝ Պատր. Փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ Ծ. Վ. Ճէվահիրճեան, Տ. Գէորգ Ծ. Վ. Երէցեան, Նալը-Գաբուի քարոզիչ՝ Բագրեւանդեան Տ. Սահակ Ծ. Վ., Պրօխորոնեան Տ. Վարդան Ծ. Վ., Ցակոբեան Տ. Վահան Ծ. Վ. և Սաչլեան Տ. Եզրաս Վ., և բազմաթիւ քահանայք։ Փառք ի Բարձունսի ժամանակ՝ Ս. Պատրիարք Հօր ոսկեհուռ ծանրագին շուրջառ և եմիփորոն տրուեցաւ, ու բոլոր եկեղեցական դասը՝ զգեստաւորեալ, և դպրաց դասը թանկագին շապիկներ հագած ատեան ելան։ Մանկունքի չարականէն ետքը Ն. Սրբազնութիւն օրուան տօնին՝ «Սրբոց Երկոտասան Մարգարէիցն՝ Ովսեայ, Ամովսայ, Միքիայ, Ցովելեայ, Աբդիու, Նաւումայ, Ամբակումայ, Ցովնանու, Սոփոնեայ, Անգեայ, Զաքարիայ եւ Մաղաքիայ առթիւ ըրած յիշատակութեան ատեն՝ իւրաքանչիւրն իրենց կոչման ու գիրքին համապատասխան ներդաշնակ մակդիրներով մաղթաբանեց։ Ցետ ժամերգութեան, Ն. Ամենապատուութիւն եկեղեցական դասուն առաջնորդութեամբ Պատրիարքարան ելաւ, ուր իրենց շնորհաւորական պարտքերնին կատարեցին Մայր-Եկեղեցւոյ քահանայից դասը, Դպրաց խումբը, Մայր-Եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդն, և պաշտօնէութիւնն, որոնք պատուասիրուեցան զանազան ըմպելիներով, չաքարեղէններով, քաղցրաւենիներով։ Հետզհետէ շնորհաւորական այցելութեան եկան Տ. Խորէն Արքեպս. Աշըգեան, Տ. Գրիգորիս եպս. Ալէաթճեան, Տ. Մեսրոպ եպս. Սուքիասեան, Տ. Պետրոս եպս. Թահմիզճեան, Տ. Գրիգորիս եպս. Ցովհաննէսեան, Տ. Վահրամ եպս. Մանկունի, Տ. Հմայեակ եպս. Դիմաքսեան, Տ. Եղնիկ եպս. Ապահունի, Տ. Մկրտիչ եպս. Վեհապետեան, Տ. Նիկողոս եպս. Տ. Մելքիսեդեկ եպս. Մուրատեան որ այցետոմս թողած էր, իսկ Տ. Բարթուղիմէոս Արքեպսկ. Չամիչեան հիւանդ ըլլալով, իր կողմէ Տ. Արիստակէս Վ. Վանքեանը ղրկած էր։

Ներկայացան նաև ի շնորհաւորութիւն՝ Ազգ. Ժողովականք, Վարչութեան անդամք, Թաղ. Խորհուրդներ, Հոգաբարձութիւններ, Խնամակալութիւններ, վարչական մասնաճիւղի անդամներ, Տարագրելոց Ժողովոյ անդամք, Գալֆաեան Որբանոցի կողմէ՝ յատուկ պատուիրակութիւն, Միացեալ Ընկերութեանց տեսուչ Հաճեան Լեւոն էֆ., Ազգ. Պատրիարքարանի պաշտօնէութիւնը՝ խմբովին, ազգային երեւելի սեղանաւորք, վաճառականք, արհեստաւորք, գաւառացիք, և ուրիշ ծանօթ անձնաւորութիւնք, որոց ամէնքն ալ պատուասիրուեցան։

Առաւօտուն բազմութիւնն այնչափ չատ էր որ կարգաւ կ'մտնէին շնորհաւորողք, եւ հիւրընկալ երկու վարդապետները՝ Տ. Զաւէն եւ Տ. Սմբատ՝ չէին կրնար հասնիլ ամէնուն։ Երեկոյեան դէմ շնորհաւորութեան եկան Կրօնական գործոց տեսուչ Զիվէր պէյի օգնական Սէրվէթ պէյ, Անտոնեան Միաբանութեան Աբբահայր Հ. Ռափայէլ Միրասէճեան և Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարք Տ. Ազարեան Սրբազանի կողմէ Հ. Պօղոս Գազըճեան եւ Հ. Սահակ վարդապետները։

—Ցունաց Ամեն. Ս. Պատրիարքն իր լուսանկարը ղրկած էր Տ. Մաղաքիա Ս. Պատրիարք Հօր՝ անոր անուան տօնախմբութեան առթիւ։ Դաշնակից եւ ոստիկանական նախարարք իրենց շնորհաւորութիւնները ղրկած էին։ Ցունաց Պատրիարքարանէն զատ, Հայ-բողոքական ազգայնոց Ազգապետ էֆ.ն և Ասորիներուն Կաթողիկոսական փոխանորդն յատուկ պատուիրակներով շնորհաւորած էին զՆ. Սրբազնութիւն։

—Երէկ ցերեկին, յաւարտ եկեղեցական արարողութեան մինչեւ իրիկուն, եւ գիշերն իր բնակարանին մէջ, մինչեւ ուշ ժամանակ, Ս. Պատրիարք Հայրը բազմաթիւ այցելուներ եւ շնորհաւորութիւններ ընդունեց։

—Քարթալ. Ցարութիւն աղա Ցակոբեան, առեւտրական Բաղդ. ժողովոյ, իր այցետոմսը ղրկած էր։

—Երուսաղէմայ Պատրիարք Ամեն. Տ. Ցարութիւն Սրբազան շնորհաւորական հեռագիր ղրկած ըլլալով, Ս. Պատրիարքն անմիջապէս հեռագրաւ շնորհակալութիւն յայտնեց։ Երզրումի, Տրապիզոնի, Էսկիշէհիրի, Գիւլէճիկի և Բէօթահիայի Առաջնորդարաններէն ալ ալ շնորհաւորական հեռագրեր եկան։

—Երէկ գիշեր Ս. Պատրիարքն, իր անուան տարեդարձին առթիւ սեղան մը տուաւ իր բնակարանին մէջ, ուր հրաւիրեալ էին եկեղեցական եւ աշխարհական ծանօթ մի քանի ազգայինք։

—Կրօնական Ժողովն ի Նիստ գումարեցաւ երէկ ի Պատրիարքարան ատենապետութեամբ Տ. Գրիգորիս եպս. Ցովհաննէսեանի և զբաղեցաւ սա խնդիրներով.— 1. Աղթամարայ Կաթող. Փոխանորդ Տ. Արսէն վրդ.ի Պատրիարքարան յղած երկու նամակները նկատողութեան առաւ, և տեղեկացաւ որ Լիմ անապատի Միաբանութեան մէջ անհամաձայնութիւն կ'տիրէ, որուն համար անմիջական տնօրէնութիւն կ'խնդրէ Տ. Արսէն Վ.։ Ժողովն հարկ դատեց ի մօտոյ պէտք եղածն ի գործ դնել՝ նոյն Միաբանութեան մէջ ծագած անհամաձայնութիւնը մի անգամ ընդ միշտ բառնալու։— 2. Նկատողութեան առաւ Ամասունի Համբարձում և Իփրանոսեան Գրիգոր էֆ.ներու խնդրագրերն, որով փափաք կ'յայտնէին ձեռնադրուիլ կուսակրօն քահանայ: Այս երկու անձանց քրիստոնէական կրօնի, եկեղեցական պատմութեան և մայրենի լեզուի մէջ ունեցած կարողութիւնը քննելով, հաստատեց անոնց արժանաւորութիւնն և իր որոշման գործադրութիւնն յանձնեց Ս. Պատրիարք Հօր։— 3. Գալաթու եկեղեցւոյն դպրապետ Նիկողայոսի Թիրեաքեան Մաքսուտ էֆ. եկեղեցական երգեցողութիւն ուսուցանելու օրինաւոր վկայական խնդրած էր։ Ցիշեալ խնդրարկուն Խանճեան Տ. Գաբրիէլ քահանայի կողմէ քննուելով, արժան դատուեցաւ Ա. կարգի վկայականի։— 4. Բնիկ Խարբերդցի Վարժապետեան Վաղարշակ անուն ուսուցիչը խնդրած է որ իր քաղաքին շրջակայ մի քանի գիւղերուն վրայ քահանայ ձեռնադրուի։ Ժողովն այս մասին տնօրէնութիւն մը չըրաւ, նկատելով որ խնդիրն ուղղակի կ'պատկանի Խարբերդի Առաջնորդին և Գաւառ. Վարչութեան Կրօն. Ժողովին։ — 5. Նալպանտեան Տ. Գէորգ Վ. որ մի քանի ամիսէ ի վեր Պուլկարիա կը գտնուի, խնդրած է որ իրեն ո՛ եւ է պաշտօն յանձնուի այն կողմեր։ Ժողովը պաշտաճ չդատեց այս մասին ո և է տնօրէնութիւն մ'ընել։ — Ասոնցմէ զատ Ժողովն զբաղեցաւ կարգ մը ամուսնական եւ անհատական խնդիրներով։

—Կ'լսենք թէ Նիկոմիդիոյ Առաջնորդն առջի օրը Կ. Պոլիս եկեր է, տեսակցեր է Բարձր. Ցարութիւն փաշայի հետ, որուն ծանուցեր է թէ չէ կրնար ընդունիլ Վան երթալու պաշտօնն, եւ ապա դարձեր է Նիկոմիդիա, առանց տեսած ըլլալու Ս. Պատրիարք Հայրը, կամ Ազգ. Վարչութեան ուրիշ ո՛ եւ է մէկ անդամը։

—Երէկ Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ ուսուցչական ընտրելեաց Քննիչ Ցանձնաժողովոյ վեցերորդ նիստը տեղի ունեցաւ, ատենապետութեամբ Թըլլեան Սրապ էֆ.ի։ Ուսումնական Խորհրդոյ կողմէ ներկայ էր Ցակոբ էֆ. Գուրգէն։ Ներկայացեալ 11 ուսուցչաց եւ ուսուցչուհեաց քննութիւնները կատարուեցան։ Բաց ասոնցմէ, նոյնպէս Ցանձնաժողովոյն ներկայացան Պէշիքթաշի Մաքրուհեան վարժարանի, եւ Սկիւտարի Ճեմարան-Վարժարանի երկսեռ ընթացաւարտները՝ քննութեան համար։ Որոշուեցաւ լրագրական յատուկ ազդարարութեամբ հրաւիրել առանց վկայագրի բոլոր ուսուցիչներն և ուսուցչուհիներն, որպէս զի օրինական քննութիւնն անցնելով, վկայագիր ստանան։

—Երէկ գրենական Ցանձնաժողովն գումարեցաւ Ղալաթիոյ եկեղեցւոյ խորհրդարանն, և որոշեց իրենց խոստման դրժող գրավաճառներուն յանձնման արած գրքերը կրկին նաւաքուրդի դնել։ Պատրաստեց՝ Ակնայ, Արաբկիրի, Սեբաստիոյ համար ցանկագրուած գրքերն, և վերջինն յանձնեց Ղալաթիոյ Տ. Գարեգին քահանային, և Հաճի Կարապետ աղա Գարագօչեանին։ Նաւաքուրդի դրուած գրքերուն մէկ

մանը անուած և փոխադրուած ըլլալը անցեկացուց յանձնաժողովը։

—Տ. Զաւէն Վ. որ Արմաշ գացած էր, վերադարձաւ երկուշաբթի։

—Տ. Վահրիճ Վ. Շահվալեանց անցեալ օր իր պաշտօնավայրն Էնկիւրի ուղեւորեցաւ տեղւոյն Որբանոցին տեսչութեան պաշտօնով։

—Սղեմնիայի Մ. [illegible] եկեղեցւոյն նորոգութիւնն յանձն առեր է ազգային ճարտարապետ Գրիգոր էֆ. Մելիքսոնեան։

— Պաշտօնական յայտարարութիւն Ուսուցչական Քննիչ Յանձնաժողովոյ.— Մայրաքաղաքիս ազգային վարժարանաց մէջ պաշտօնավարող այն ամէն ուսուցիչք և ուսուցչուհիք որք չունին ի ձեռին ուսուցչական վկայական, կը հրաւիրուին ներկայանալ Պատ. Ուսումն. Խորհրդոյ կողմանէ կարգեալ Քննիչ Յանձնաժողովոյս և յետ կանոնական քննութեան ստանալ վկայական։

Քննիչ Յանձնաժողովոյ նիստերուն տեւողութիւնն է մինչ ց'վերջ օգոստոսի և տեղի կ'ունենան երեքշաբթի օրեր, ժամ $1\frac{1}{2}$-$5\frac{1}{2}$, Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ։

Յանձնաժողովս այս առթիւ պէտք կ'զգայ յայտարարել թէ յառաջիկայ դպրոցական նոր տարեշրջանէն սկսեալ (1 Սեպտ.), ըստ հրահանգի Ուսումնական Խորհրդոյ, ոչ ոք արտօնեալ է կրթական պաշտօն վարել մեր Ազգ. վարժարանաց մէջ առանց ի ձեռին ունենալու Ուսուցչական վկայական։

Քննիչ Յանձնաժողովոյ

Վ. Ատենադպիր — Ատենապետ
Ա. Ց. Պօյաճեան — Մ. Թըլեան

Կ. Պոլիս 5 օգոստ. 97

ՎԵՐԱԲԱՑՈՒՄ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Խնամակալութիւնս կ'փութայ ծանուցանել որ, Ազգ. Կեդր. Վարժարանի վերաբացումը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Սեպտ. 1ին Բշ. օրը։ Աշակերտիլ փափաքողք կ'հրաւիրուին ներկայ թուականէս սկսեալ՝ ամէն Բշ. Եշ. Ուր. և Շբ. օրերը ներկայանալ Խնամակալութեանս և անուննին արձանագրել տալով, հարկ եղած տեղեկութիւններն ստանալ։ Մուտից քննութիւնք տեղի պիտի ունենան Օգոստոս 20 Դշ. օրը։ Իսկ Թաղային նախակրթարանի վերաբացումը տեղի պիտի ունենայ ներկայ ամսոյ 20ին և դասախօսութիւնք պիտի սկսին Օգոստոս 25 Բշ. օրը։

Ի դիմաց Խնամակալութեան Կեդրոնական Վարժարանի

Վ. Ատենադպիր — Ատենապետ
Ց. ՅԱԿՈԲԵԱՆ — ՅԱԿՈԲ ԷՍԱԵԱՆ
6—2 (կնիք)

ՌՈԲԷՐԴ ՔՈԼԷՋ

Սոյն Քոլէճ, հաստատեալ կայսերական Բարձր Իրատէով, կազմակերպեալ է Եւրոպեան եւ Ամերիկեան նոյն օրինակ հաստատութեանց նման, ունենալով նշանաւոր դասատուաց կաճառ մը, որով կ'կառավարուի։ Նաև ընտիր եւ յաջողակ ուսուցիչներ՝ Հայերէն, Պուլկարերէն, Գաղիերէն, Գերմաներէն, Յունարէն և Թրքերէն լեզուաց համար։ Ունի գրատուն մը, երբ 8000 հատորնէրէ բաղկացեալ, երկրաբանական, հանքաբանական, կենդանաբանական և բուսաբանական հաւաքածոյներ, և բնագիտական, տարրաբանական, բնախօսական և այլ բազմաթիւ գործիներ։

Քոլէճին նպատակն է ժամանակիս պահանջմանց համաձայն բարձրագոյն կարգի կրթութիւն մը տալ իրեն դիմող երիտասարդաց, նոր անօրէնութիւնք եղած են բնական գիտութեան դիւրութիւններ ընծայելու համար։

Ռոպէրդ Քոլէճի մէջ աւանդեալ գրական և գիտական ուսմանց լեզուն Անգլիերէն է. սակայն իւրաքանչիւր ուսանող պարտաւորեալ է ուսանիլ իր մայրենի լեզուն և տոհմային պատմութիւնը։ Հայերէն լեզուի և դպրութեան համար գծեալ է ուսման կատարեալ ընթացք մը զոր պիտի հետեւի իւրաքանչիւր հայ ուսանող։ Հաստատութեան քարաշէն և հոյակապ շէնքերը կառուցեալ են ի Ռումէլի Հիսար, Վոսփորի Եւրոպեան կողմը գտնուող բարձրաւանդակ մը վրայ, որոյ դիրքը Վոսփորի ափանց վրայ գեղեցկագոյնն եւ ամէնէն առողջարարն համարուած է։ Քոլէճի յառաջիկայ տարեշրջանը կ'սկսի սեպտեմբեր 3/15ին։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել առ Տեսչութիւնն որ ի Ռումէլի-Հիսար։ 14—6

ԱԶԴ.— Վկայեալ քաջ ձայնագէտ մի, փորձ ուսուցիչ երաժշտութեան, կ'փափաքի ուսուցանել եկեղեցական երգեցողութիւն, և [illegible] դասատուի և ընդհ. [illegible] պաշտօն ստանձնել ի մայրաքաղաքս։ Դիմել Բիւզանդիոնի Խմբագրատունը։ 3—3

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Դարդանէլի Նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ անուանեցաւ Սէրֆիչէի պատժական ճիւղին նախագահ Մուսթաֆա Ասըմ էֆ., որուն յաջորդեց Չաթալճայի նախնական դատարանին ընդհ. դատախազի օգնական Հիւսէյին էֆ. եւ ասոր ալ յաջորդեց Գըրգքիլիսէի Նախնական դատարանին ընդհ. դատախազի օգնական Ֆուատ պէյ։ Դարդանէլի նախնական դատարանին ընդհ. դատախազի օգնական անուանեցաւ Մէնդէշէի նախնական դատարանին ընդհ. դատախազի օգնական Խալիտ պէյ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՋԵԿՈՒՑՄՈՒՆՔ

«Պասրայի կուսակալ Արիֆ փաշա հեռագրաւ ծանոյց թէ հանգանակութեան ձեռնարկեր է ի նպաստ Բարեգործական Պազարին եւ ինք հարիւր ոսկի նուիրեր է։ Մէկ օրուան մէջ վեց հարիւր հինգ ոսկի ստորագրուեր է։ Նահանգին իրաւասութեան ենթարկեալ գաւառներն հրաւէր ուղղուեր է հանգանակութեան ձեռնարկելու։ Գոյացած գումարները փութով պիտի ղրկուին մաս առ մաս։ Վսեմ. կուսակալին եւ ժողովրդեան այս բարեխորհութիւն գովեստից արժանի է։»

ՀԱՑԻՆ ԳԻՆԸ.— Իգտամ կ'ըսէ թէ հացին գինն 55 փարայէն 50 փարայի իջած է և աստիճանաբար՝ այսինքն նահանգներէն հոս ղրկուած ցորեններն երբ ժամանեն՝ աւելի պիտի իջնայ։ Մայրաքաղաքիս մէջ այժմ հինգ հարիւր մաղնա ցորեն կայ։ Զրոյց մը եղաւ թէ առջի օրուընէ սկսեալ հացի գինն հինգ փարա իջած է, սակայն շատ տեղերու մէջ առջուան գնով կը ծախուի։ Իգտամ այս առթիւ ձեռնհաս իշխանութեան ուշադրութիւնը կ'հրաւիրէ։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ Ֆրանձ Յոսէֆ կայսեր ծննդեան տարեդարձն ըլլալով այսօր, դեսպանատան մատրան մէջ գոհաբանական աղօթքներ մատուցուեցան ի ներկայութեան դեսպանին, դեսպանատան պաշտօնէից և երեւելեաց։ Պարոն Քալիչէ այս առթիւ կոչունք մը պիտի տայ այս գիշեր, որուն համար բազմաթիւ հրաւիրագրեր ուղղուած են։

ԱՖՐԻԿԵԱՆ Տրիպոլսոյ նահանգին մէջ գործադրելի բարենորոգմանց համար, կուսակալ Նամըգ փաշայի կողմէ ծրագիր մը մատուցուած էր Բ. Դրան։ Պետական Խորհուրդը սոյն ծրագիրը քննելով, իր տուած որոշումը տեղեկագրով մը մատուցեր է Մեծ-Եպարքոսութեան։ Այս ծրագրին համաձայն, նաւահանգիստ մը և երկաթուղի մը պիտի շինուին յիշեալ նահանգին մէջ։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ նորընտիր դեսպան Մ. Անճէլ անցեալ շաբթու Մարսիլիայէ շոգենաւ նստած ըլլալով, այսօր մայրաքաղաքս պիտի ժամանէ։ Ն. Վսեմութեան բնակութեան համար Թարապիոյ Սըմըր Բէյէս պանդոկին մէջ յատուկ յարկ մը պատրաստուած է։

ԿՐՈՒՄՊԿՈՎ փաշա, որ գերմանական բանակին այս տարուան ռազմափորձերուն ներկայ գտնուելու պաշտօն ունի, երէկ Քիւսթէնճէի ճամբով Գերմանիա ուղեւորեցաւ։

ԽԱՆԻԱՅԻ կուսակալ եւ զօրաբանակին հրամանատար Ահմէտ Հըֆզի փաշա աչքի հիւանդութեամբ կ'տառապի։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆ որոշեց ծանուցանել Քաղաքապետութեան և բոլոր նահանգաց թէ անասնոց գողութեան առաջքն առնելու և տուրքերու հասոյթը չվնասելու համար, պազարներէ և տօնավաճառներէ զատ ուրիշ տեղերու մէջ անասուն չծախուի։

ՎՈԼՈՑԷ կ'գրեն թէ անցեալներն Եաւշանի Ալքամանոսի անուն վաճառական մը սպաննուած գտնուեր է քաղաքէն դուրս։ Քննութեամբ հաստատուեր է թէ այս ոճիր սպաննելոյն սպասաւորաց համաձայնութեամբ գործուելով, վաճառականին 6200 տրախմիի չափ գումարը գողցուեր է։ Հեղինակները ձերբակալուեր են։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.— Եաննայի մէջ անցեալ Բշ. երկրաշարժի թեթեւ ցնցումներ զգացուեցան։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԱՑ Յունաց նորընտիր Պատրիարք Տ. Դամիանոսի ընտրութիւնը վաւերացաւ և կայս. Ֆէրմանը ղրկուեցաւ Ն. Սրբազնութեան։

ՏԻԿԻՆ ՆԷԼԻՏՈՎ, Ռուսիոյ դեսպանին կինը, վաղը վերջնապէս կ'մեկնի մայրաքաղաքէս Օտեսա գացող շոգենաւով։ Տիկին Նէլիտով Պէօյիւքտէրէէ շոգենաւ պիտի նստի։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.— Էնկիւրիի նահանգին մէջ ցորենն այս տարի առատ է և գինը բարձրացած, որով կ'յուսացուի թէ աշնան մեծ քանակութեամբ ցորեն փոխադրուի Անատոլուի երկաթուղիով։ Այս պատճառաւ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնն՝ երկաթուղւոյ Ընկերութեան հետ համախորհուրդ՝ միջոցներ ձեռք առած է դիւրացնելու ցորենի փոխադրութիւնն յԻզմիտ, Տէրինճէ և Հայտար Փաշա։ Այս առթիւ Ընկերութիւնն աւելցուցած է իր վակոններուն թիւը։ Անատոլուի երկաթուղին տարւոյս առաջին վեցամսէին փոխադրեց արտածութեան յատուկ 80,000 թոնօ ապրանք. տարւոյս վերջն այս գումար 200,000ի պիտի հասնի, որ ըսել է 1896 էն 25% աւելի։ 260րդ քիլոմեդրին կրած փասն յանիսէն ի վեր բաւական դանդաղեցուց կառախմբոց երթեւեկութիւնները, բայց այս պահուս մասնաւոր ճամբայ մը կ'շինուի, որ մէկ քանի օրէն կ'աւարտի. ազոր շնորհիւ կամուրջէն անցնիլ հարկ պիտի չըլլայ։ Առ այժմ այդ կէտին վրայ կառախմբոց երթեւեկութիւնք մետաղեայ թելերու միջոցաւ քաշուելով կ'կատարուին։

Տ. ԿՐԻԳՈՐԻՈՍ ԽՈՒՍՈՒՖ, Յոյն-Կաթոլիկներու Պատրիարքն, որ վերջերս մեռաւ ի Դամասկոս, 82,000 անգլ. ոսկւոյ հարստութիւն ձգեր է։ Եղբօրորդին Եուսուֆ պէյ Լութֆի, որ Եգիպտոսի և Սուրիոյ միջև երկաթուղւոյ գիծ մը շինելու ծրագրին հեղինակն է, Գահիրէէ Դամասկոս գացեր է իր ժառանգութիւնն ստանալու, բայց չէ կրցեր համաձայնիլ տեղւոյն եպիսկոպոսներուն հետ։ Կ'ըսուի թէ Քայֆայի եւ Եաֆայի մէջտեղ աւազակներ յարձակեր են Լութֆի պէյի վրայ՝ յափշտակելով բոլոր ունեցած դրամը։

ԻԶՄԻՐԷ կ'գրեն օգոստոս 1/13 թըւականաւ.— Մաղնիսայի տեղական կառավարութիւնն ոստիկան-զինուորաց խումբ մը ղրկեց ի Սոմա, ուր չորս մարդ սպաննուած են։ Մէկ քանի ուղեւորք Քըզէդ և Քըզըլ Էվլէն գիւղերուն մէջտեղը գտան չորս Գոսովացիի դիակները. գլուխները բաժնուած էին մարմիններէն, որք սոսկալի վէրքերով ծածկուած էին. կ'երեւի թէ սպաննուելէ առաջ բաւական չարչարուեր են։ Տարիէ մը ի վեր հոս հաստատուած էին և մէկ քանի օրէն իրենց հայրենիքը պիտի երթային։ Սարուխանի կառավարիչը խուզարկութիւններ կատարել կուտայ հեղինակներն երեւան հանելու։ Ոստիկան-զինուորաց հազարապետն և հարցաքննիչ դատաւոր մը ղըրկուեցան ի Սոմա քննութիւն կատարելու։ Սպաննեալք են հայր մը, երկու որդին ու եղբօրորդին։ Մարմինները թաղուեցան յոյն քահանայից կողմէ։

ՀՐԴԵՀ.—Այս գիշեր առտուան դէմ հրդեհ ծագեցաւ ի Ղալաթիա Թօբճըլար Ճատտէսի եւ քարուկիր շէնք մը այրեցաւ։ Առջի գիշերուան հրդեհն ալ այդ տեղը պատահած էր։

ՅՈՒՆԱՑ Վարդավառին առթիւ այսօր դրօշներով զարդարուած են Օրթոտոքս պետութեանց (Ռուսիա, Ռումանիա, Սերպիա, Պուլկարիա և Սեւ Լեռ) պաշտօնարանք։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարար Զիւհտի փաշայի կինը զանազան թանկագին երեսզեններ և հազուագիւտ գիրքեր նուիրեց Բարեգործական Պազարին։

ՔԱՐԿՈԾՈՒՄԸ.—Ժամանակէ մ'ի վեր Մաքրիգիւղցիներու մտատանջութեան նիւթ մատակարարող քարկոծումին առթիւ ոստիկանութիւնը կասկած ունենալով Պ. Էմիէն Քօլառօ անուն Փրանսացին վրայ, սկսաւ անոր տունն ուղղակի հսկողութեան ներքեւ առնուլ։ 3-4 օրէ ի վեր երբ թաղապետական պաշտօնեայք Գայմագամ պէյին հրամանին համեմատ նոյն իսկ անոր տունը մըտնելով կ'հսկէին, մինչեւ արշալոյս ոչ և է դէպք չէ պատահած։ Ուստի՝ դէպքին երեւոյթէն դատելով կ'ենթադրուի թէ Պ. Քօլառօ կամ մաս ունի և կամ նոյն իսկ հեղինակն է Սագըզ-Աղաճի փողոցին սարսափ պատճառող քարկոծումին։ Յուսալի է որ քանի մ'օրէն ամէն ինչ պարզուի։

ԹԱՂԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ Ա. շրջանակն անցեալ յուլիսին 500,000 ղրշ.է աւելի հաւաքեր է կալուածական յետնեալ տուրքերէն։

ՈՃԻՐ.—Երէկ ժամ 4ին ատեններն Ագսէրայի Եէշիլ-Թուլումպա թաղին մէջ ոճիր մը գործուեցաւ։ Ալի անուն խոհարար մը սրճարանի մը մէջ սպասաւոր Իպրահիմի հետ վէճի բռնուելով, դանակով գլխէն ծանրապէս վիրաւորեց զայն եւ ուզեց փախչիլ, սակայն ոստիկանք վրայ հասնելով ձերբակալեցին չարագործն եւ վիրաւորեալն ալ հիւանդանոց փոխադրեցին։

—Երէկ ոստիկանութիւնը ձերբակալեց 18 տարեկան Այի-Եօրկիցի յոյն պատանին որ Մաքրի-գիւղի շրջակայքն իր մէկ բարեկամը քնացած ատեն գլխուն 10 օխանոց քար մը զարնելով սպաննած էր։

— Նախընթաց օր Մաքրի-գիւղի շրջակայքը գտնուող Հասան-Տէրէ ըսուած վայրն ոճիր մը գործուեցաւ։ Այի-Եօրկիի մէջ երկու երիտասարդ միենոյն աղջիկը կ'սիրէին։ Ասոնցմէ մին տեսնելով որ աղջիկն անհամակիր է իրեն՝ կ'որոշէ նախանձէ գրգռուած, իր ընկերը մէջտեղէն վերցնել։ Ուստի կ'հրաւիրէ զանիկա Հասան-Տէրէ երթալ, հոն դաշոյնի քանի մը հարուածով կ'սպաննէ իր հակառակորդն, յետոյ Այի-Եօրկի երթալով կ'սկսի հանգիստ սրտով դարպաս ընել իր սիրած աղջկան, բայց ոստիկանութիւնն յանկարծ կուգայ ընդմիջել իր տարփանքը։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Էյուպի շրջակայ Համիտիէ գիւղին մէջ, 32 տարեկան Թրքուհի մը, իր անբուժելի հիւանդութենէն յուսահատելով, վերջ տուեր է իր կենաց քստմնելի պարագայի մը մէջ։ Տանը մէջ իր առանձնութենէն օգուտ քաղելով, մարմինն ամբողջապէս քարիւղով թաթաւեր եւ յետոյ կրակ տուեր է, ի կենդանութեան կրած չարչարանքէն չյագենալով, կարծես մահուան ժամուն ալ չարչարուիլ ուզելով։

ԱՐԿԱԾ.— Նախընթաց իրիկուն ժամ 11ին ատենները, Իտալացի մը ձիով Բանկալթիի կողմէն սրարշաւ անցած ատեն, Յակոբ անուն նուագածու մը կոխոտեց որ ծանրապէս վիրաւորուեցաւ գլխէն։ Ոստիկանք անմիջապէս Իտալացին ձերբակալելով, Բերայի կառավարչին յանձնեցին։

ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՓԱՐԻԶ, 17 օգոստոս.— Նախարարաց Խորհրդոյ այսօրուան նիստին մէջ, որ տեղի ունեցաւ վարչապետ Մ. Մէլինի նախագահութեամբ, Մ. Հանոթօ տեղեկութիւններ հաղորդեց՝ Թուրքիոյ և Յունաստանի միջեւ հաշտութեան կնքման բանակցութեանց վրայ։ Յաջողում յառաջ կուգայ Թեսալիոյ խնդրէն, որ պատերազմի տուգանաց վճարման պայմաններէ մին է։ Տեղեկութեանց միայն կողմէ անհամաձայնութիւնը կարգադրուելու ճամբայ մէջ կ'երեւի։ Խորհուրդն որոշեց ի բացակայութեան Մ. Հանոթօ, որ Մ. Ֆելիքս Ֆօրի հետ Ռուսիա պիտի երթայ, արտաքին գործերը փոխանորդաբար վարէ վարչապետ Մ. Մէլին։

ՄԱՏՐԻՏ.— Սպանիոյ Միջերկրական նախագահը քսան հազար ֆր. նուիրեց Մատրիտի աղքատաց՝ ի յիշատակ Մ. Քանովասի։

ԲԷՐԹԱ.— Հունգարիոյ լրագիրք խօսելով Մ. Ստոյլովի միջադէպին վրայ, կ'ըսեն թէ Պուլկարիոյ վարչապետն այժմ կ'պնդէ որ Լօգալանցայիկը վար կերպով այլայլած է իր խօսքերը, թէ ինք բնաւ միտքէն չէ անցուցած վիրաւորել օրինաւոր դիւրազգածութիւնն Աւստրիոյ-Հունգարիոյ կառավարութեան եւ թէ ընդհակառակն միշտ համակիր է Աւստրիոյ։

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ՏՈՔԴ. Ա. ՔԱՌԱՔՈՉ

Մասնագէտ [illegible], գաղղ. և [illegible].

Այս տեսակ ախտերէ վարակուող և կարգ մը չառլաթաններու սուտ խոստմանց հաւանելով հիւանդութիւններնուն դարման չգտնողներու ծառայութիւն մը մատուցանելու նպատակաւ, Տոքդ. Քառաքոչ, իր դարմանատունն ալ աւելի կատարելագործելով փոխադրած է Բեռա, Աղա-Համամ փողոց թիւ 14 իր տունն, ուր ամէն ժամ իրեն դիմող հիւանդները պիտի դարմանէ Եւրոպիոյ հռչակաւոր Բրօֆէսէօռներէն Ֆուռնիէի և Կիյեօնի վերջին ու ազդեցիկ մէթոտներով։ 30—24

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ Գ. ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել որ ամէն օր մինչեւ կէսօր կը գտնուի նախկին տեղն Սկիւտարի չուկան Մահքէմէ փողոց պարսիկ ծխավաճառին վերի յարկը։ Կէսօրէն վերջը Բերա Կալաթա-Սէրայի վարժարանին դիմաց թիւ 200 արարքեան Ա. յարկ թիւ 3։ Վկայեալ եւ ծանօթ ատամնաբոյժն յանձն կ'առնու ակռայի վիրաբուժական ամէն գործողութիւնք ի հարկին թմրեցուցիչ դեղերով։ Նոր դրութեամբ կը պատրաստէ բերնի եւ դէմքի յարմար առանց կեռի, առանց զսպանակի և արմատներու վրայ առանց քիմքի, պտուտաւոր արհեստական ամէն ձեւ ակռայ։ Դիմողք գոհ պիտի մնան գիններու չափաւորութենէն եւ գործողութեանց կատարելութենէն։ Դշ. խորհրդակցութիւնք ձրի։ 23—53

ՏՈՔԹՈՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԿԱՅԵԱԼ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

Հաստատեալ յամին 1852

Նորահնար գործիքի մը միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ։ Կատարելագործեալ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, [illegible] (ըստ տարիքի), ծամողութիւն, [illegible] երաշխաւորեալ։ «Սկօրպիթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու, եւ նորահնար աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի [illegible]։

Թիւ 396 Մեծ-Փողոց. Բերա (Եանիի գարեջրատան վրայի յարկը ճիշդ Զրպուգճեանց դէմ)։

Դատըգիւղի յաճախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը թիւ 1 նոր բացուած Խրիսօվէլի փողոց ամէն օր։

Յ. Գ. — Հաւասարելու համար Եւրոպիոյ եւ Ամերիկայի առաջին կարգի [illegible], ձմեռները կիրակի օրերն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին Բերայի գործատեղինին։

ՄԷՍՏՈՒՃԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ — ՎԱՌՆԱ

Հաստատեալ 1884 ին, Հրամանաւ Կրթական Նախարարութեան

Տնօրինութիւնս պատիւ ունի ծանուցանել իր նախկին աշակերտներուն, և առ հասարակ բոլոր հասարակութեան թէ, պուլկարական ազգայիններու եւս օգտակար հանդիսանալու համար, վարժարանը փոխադրած է Վառնա, ուր պիտի վերաբացուի, յայտագրի կարեւոր բարեփոխումներով, յառաջիկայ Սեպտ. 15ին։ Կ'ընդունուին մի միայն գիշերօթիկ աշակերտներ, որոնք ընտանեկան կոկիկ և խնամոտ շրջանակի մը մէջ, և առաջնորդութեամբ ձեռնհաս ուսուցիչներու, հիմնական և արագ զարգացում կ'ստանան լեզուաց, (հայ., օսմ., ֆրանս. եւ պուլկարերէն՝ կամաւոր) նախնական և երկրորդական գիտութեանց, դպրութեանց և գեղարուեստի ճիւղերուն մէջ։ Տարեթոշակն է 30 օսմ. ոսկի, վեցամսեան կանխիկ վճարելի։ Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել նամակով առ, Հէնտայի-Տնօրէն

4—6 Գ. Պ. ՄԷՍՏՈՒՃԵԱՆ

Pensionnat «Mestoudjian»
Rue Botéva, 82.— IV VARNA
(Bulgarie)

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. քօնսօլիտէ Սէրի Դ. Օ. Ռ.	24 17
Ամէնէն բարձր գին »	24 $18\frac{1}{2}$
Ամէնէն վար գին »	24 13
Ռումէլիի երկաթ. գոց. ֆր.	116 25
Ամէնէն բարձր գին	116 25
Ամէնէն վար գին	115 50

ԲԱՑՈՒՄ, 6 Օգոստոս

Օսմ. Քօնս. Սէրի Դ. Օ. Ռ.	24 14
Ռումէլիի երկաթուղի Ֆր.	115 50
Օսմանիյէ »	— —
Ռէժի »	— —
Օսմ. Պանքա »	15 —
Քրէտի ժէնէրալ օթթօմ. »	7 08
Երկրագործական Պանքա »	9 —
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալ. Ա. Ռ.	3 17
Օսմ. Ապահ. ընկեր. »	4 06
Թրամուէյ բաժնեթ.	690 —
» ժուիսանս	230 —
Թրամուէյ պարտաթ. ֆր.	496 —
Տէրքօսի ջուրի ընկ. »	332 50
Քարափ Կ. Պոլսոյ »	462 —

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քօնսօլիտէ ութ օրուան Օ. Ռ.	3 $12\frac{1}{2}$
» մէկ ամսուան »	» — —
Ռում. երկ. ութ օրուան »	» — —
» » մէկ ամսուան »	» — —

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

20 ֆրանքնոց ղրշ.	87 08
Անգլիական ոսկի »	109 36
Բոլ էմբէրիալ »	89 30
Մէճիտիյէ արծաթ »	108 02
Ռուպլի թղթադրամ Օ. Ռ.	8 59

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս ղրշ.	108 $\frac{7}{8}$
Փարիզ 3 » ֆր.	23 10
Ֆիօրին մանտա »	10 95

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ԼՈՆՏՈՆ, 17 Օգոստ.

Օսմ. քօնսօլիտէ Սէրի Ա. Ա. Ռ.	66 —
» » » Բ. »	38 75
» » » Գ. »	23 63
» » » Դ.) բաց. »	22 12
) գոց. »	22 25
Փոխառութիւն Դասապա Գ. Կ.	80 50
» Օսմ. $3\frac{1}{2}$% »	99 —
Օսմ. Կայս. Պանքա »	13 63
Այտընի երկաթուղի »	15 —
Եգիպտական Միացեալ »	107 50
Անգլ. քօնսօլիտէ »	112 12
Հելլենական 5% »	29 50
Մոնօբոլ հելլենական 4% »	33 75
Ռանթ » 4% »	25 —
Պուլկ. փոխառ. 6% 1888 Դ. Կ.	95 —
» նոր » 6% 1892 »	94 —
Փոխան. Փարիզի վրայ »	25 350
Դրամագեղչ »	2 —

ՎԻԵՆՆԱ, 17 Օգոստ.

Փոխան. Փարիզի վրայ ֆիօր.	47 67
» Լոնտոնի վրայ »	120 05
Ռումէլիի երկաթուղի »	65 10
Օսմ. Ռէժի »	162 50

ՓԱՐԻԶ, 17 Օգոստ.

Օսմ. քօնս. Սէրի Դ.) բաց. ֆր.	22 60
) գոց. »	22 57
» » » Բ. »	39 40
» » » Գ. »	23 80
Օսմանիէ »	— —
Ռումէլիի երկաթուղի »	117 —
Բախուրդէ »	— —
Մաքսատուն »	— —
Օսմ. Ռէժի »	342 50
Օսմ. Կայս. Պանքա »	593 —
Ֆրանս. Ռանթ 3% »	104 97
Քրէտի Լիոնէ »	792 —
Պանք տը Բարի »	870 —
Սուէզի բաժնեթուղթ »	3261 —
Եգիպտական Իւնիֆիէ »	— —
Իտալական Ռանթ »	94 72
Սպանիական արտաքին »	61 81
Չէք Լոնտոնի վրայ »	25 190
Դրամագեղչ »	2 —

ՊԵՐԼԻՆ, 17 Օգոստ.

Օսմ. փոխառութիւն 1888 մարք	93 80
Ռումէլիի երկաթուղի »	117 40
Անատ. երկ. պարտաթղթ. »	90 20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս. »	20 280

Տոքդ. Մ. ՄԱՍԻՍԵԱՆ պատիւ ունի ծանուցանել թէ գաւառներու մէջ բազմամեայ փորձառութիւն ստացած, այժմ վերահաստատուած է Գատըգիւղ Սագըզ Աղաճ Բուչէն փողոց։ Կ'դարմանէ մասնաւորապէս ներքին և ծննդաբանական հիւանդութիւններ, կ'կատարէ վիրաբուժական ամէն գործողութիւն։ Ի դիւրութիւն Պոլսեցւոց յաճախորդաց, կ'գտնուի ամէն Դշ. և Ուրբաթ Գում-Գաբու Սդասիօն ճատտէսի Զարիֆեան դեղարանն։ Աղքատաց ձրի դարման Դշ. կէս օրէ վերջ իր տունն։ Իսկ Դշ. նոյն դեղարանը։ 16-40

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԵԶՈՒԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՄԵՆԱԴԻՒՐԻՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

Հեղինակ. Պետրոս էֆ. Կարապետեան

Անդամ Դիւանի Պետական Խորհրդոյ, ուսուցիչ Օսմ. լեզուի և Տեսչութեան անդամ Պէրպէրեան Վարժարանի

1. Ամէլի վէ Նազարի Ուսուլը Ղրշ. Արէպի 5
2. Ուսուլ վէ Միւնթէխապաթը Ջէպանը Ֆարիսի 4
3. Նիւմունէի Էտէպիյաթը Օսմանիյէ վէ մալիւմաթը Ֆէննիէ 4
4. Րէհնիւմայի Գըրաաթ վէ Թէրճէմէ Բ. Տարի 2
5. Րէհնիւմայի Գըրաաթ վէ Թէրճէմէ Ա. Տարի 1 20
6. Րէհնիւմայի Գըրաաթ Ա. Տարի (ձեռագիր) 1 20
7. Իլավէլի Սարֆը Օսմանի (տեսական և գործնական) 5
8. Միւնթէխապաթ Իւնշէրիտէ (հաքծոյ. լրագ. գրուածոց) 3
9. Նէվտէխթէ (ձեռագիր Նամականի) 3
10. Նոր Քերակ. Օսմ. լեզուի (ձեռագրով հանդերձ) 1
11. Մէշք Եախօտ Խութութը Օսմանիյէ (հինգ տետր) Օսմ. գեղագրութեան տետր 0 20
12. Իւսուֆ Իմլա Եախօտ Տօղրու Եազմագ Ուսուլը 3
13. Թարիխ վէ Նիւմունէի Էտէպիյաթը Օսմանիյէ (Պատմութիւն Օսմ. Մատենագրութեան) որ մաս առ մաս պիտի հրատարակուի. մէկ տետրը 1

Վերոյիշեալ գրքերն ամէն գրավաճառաց քով կ'գտնուին, նամանաւանդ Պալէնց Գրատունը։ Մեծ քանակութեամբ գնողներ ուղղակի պէտք է դիմեն հեղինակին։ 3—12

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի՛ հայս. Իրատէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորքախա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ. — ԿԵԱՆՔ. — ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱԾՔ.

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 10,000,000 Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար 67,000,000 »
1895 ի հասոյթք 25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ 100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ — Ղալաթիա, Բօյաճի ի վրայ (Հին Մաքսատան թեղը) — Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՕՏՈՐ ԲԷԹՐԷՆ

ՀԱՄԲՈՒՐԿ եւ ՄԻՒՆԻԽ
ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք	14,500,000
Պահեստի դրամ	»	21,173,000
Տարեկան հասոյթ	»	44,820,000

Ընկերութիւնս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ՚ապահովագրէ մթերանոցներ և բնակարաններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ, խիստ չափաւոր սակագիններով։
Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ
ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս Պահչէ-Գաբու, Անանիատիս խան, 12, 13, 14

ԻՒՆԻՕՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ — ՀԻՄՆԵԱԼ 1828
ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ — ՀԻՄՆԵԱԼ 1829

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ ՊԱՆԹ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 15, ԻՒՐ ԱՊԱՐԱՆՔԻՆ ՄԷՋ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Դրամագլուխ	Ֆր.	10,000,000
Պահեստ	»	7,650,000
Թղթապանակի մէջ	»	69,246 000
Հասոյթ 1892 տարւոյ	»	16,000,000
Հատուցուած վնաս	»	176,000,000

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Դրամագլուխ	Ֆր.	10,000,000
Պահեստ	»	104,500,000
Ապահովագրութիւնք	»	250,000,000
Հասոյթ 1892 տարւոյ	»	17,750,000
Հատուցուած վնաս	»	65,000,000

Ընկերութեան դրամատունն է Օսմ. Կայս. Պանքան.
Մանրամասնութեանց համար դիմել առ Մասնաւոր Տնօրէն Տ. ՍԻՄՈՆ ՔԱՑՍԷՐԼԵԱՆ
Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Քարաքէօյ Եէնի-խան Ա. յարկ։
Կենաց ճիւղին Տեսուչ, ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՍԸՐՕԼԵԱՆ

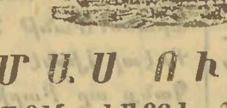

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
ընդ մէջ ՀԸԼԼԻ, Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՕՏԵՍԱՅԻ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Տօմինօ	937	Իտահօ	5540	Բօլօ	510
Ալէքթօ	3607	Տուրօ	2383	Ճիւնօ	1080	Րիալթօ	2229
Անճէլօ	1541	Տրաքօ	1713	Քէլսօ	1053	Րինալտօ	1663
Արիօսդօ	2877	Տինամօ	504	Քօլփինօ	2307	Րօլլօ	1613
Պասանօ	1822	Էպրօ	2464	Քօվնօ	1700	Րօմէօ	1789
Պորոտինօ	1264	Էլտորատօ	1520	Լէօ	1053	Րօզարիօ	1862
Պրաւօ	1076	Էրադօ	1481	Լէբանդօ	2271	Սաֆֆօ	1113
Պրունօ	841	Ֆիտօ	954	Լիվօրնօ	1643	Ցիլլօ	1735
Պըֆֆալօ	4431	Ֆինլանտ	1828	Լօրէնցօ	3191	Սէվիլլիօ	1193
Գայրօ	1671	Ֆլամինկօ	849	Մալմօ	724	Սէրպօ	1200
Գալիպան	1387	Ֆրանչիսքօ	4582	Մարէնկօ	2273	Թասսօ	1328
Գամէօ	1244	Կալիլէօ	3060	Մարդէլլօ	3709	Թ. Ուիլսըն	1546
Գաթօ	1094	Կիդանօ	1243	Միքատօ	3557	Թօքիօ	3827
Չիքակօ	2729	Կօզօ	1011	Միլօ	1057	Թօլէտօ	1470
Սիսէրօ	1834	Կրօտնօ	1695	Մոնդէպէլլօ	1735	Թօրփիտօ	487
Գլիօ	2697	Հիրօ	775	Մուրիլլօ	2419	Ուրպինօ	2429
Գոլորատօ	4235	Հիտալկօ	1581	Նէրօ	1083	Վասքօ	1914
Գօմօ	1497	Հինտու	3720	Օթթօ	4100	Վօլօ	1289
Գօնկօ	2906	Հորադիօ	3600	Օթէլլօ	4036	Վօլթուրնօ	2396
Գօրսօ	895	Հումպէր	596	Օրլանտօ	1535	Եէտօ	1850
Տիտօ	4811	Իակօ	2354	Պալէրմօ	1637	Զէրօ	1200

Իտալօ շոգենաւը, նաւապետ Ուաղըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած պարպած և Օտեսա ուղեւորած է։
Լօրէնցօ շոգենաւը, նաւապետ Ուինկ, ընդհ. վաճառքով Հըլէն հոս հասած պարպած և Օտեսա ուղեւորած է։
Մուրիլլօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնսըն, ընդհ. վաճառքով Հըլէ մեկնած է ամսոյս 12ին եւ 26ին հոս հասնելու է։
Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԸՆՏ ՊԻՉՕ.
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միւմէթ խան, Ղալաթիա

ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

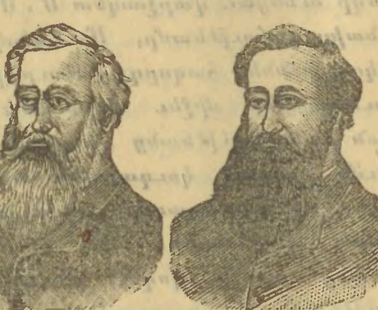

Նոր գիւտ մը, որ կ՚բաղկանայ արմատներու նիւթէ ու խոտերէ, մազերու գոյնը սեւի կամ շագանակագոյնի կ՚վերածէ բնականին նման։ Սպիտակ կամ կարմիր մազերը կ՚վերածուին բաց շագանակագոյնի և կամ մութ սեւի։ Փորձը ցոյց տուած է որ այս ներկ ուրիշներէն գերազանց է և այնքան բնականին նման է որ մանրազննին դիտող անգամ կ՚խաբուի։ Մազերուն անկումը կ՚արգիլէ, թեփերը կ՚վանէ ու մաքուր կ՚պահէ մազերը։ Գործածութեան եղանակը. — Գործածել է առաջ սրուակին աղէկ մը շարժել, յետոյ փոքր չափ մը ափսէի մէջ դնել և սանտրով կամ խոզանակ մը թաթեւ մը թրջելով մազերուն լաւ մը քսել, այնպէս որ ամբողջ մազերը թրջել. մինչեւ չորնալը գլուխը բաց կենալ։ Վաճառատեղին է Թուրքիոյ մէջ իր միակ գործակալին Էտմոն Բարուսանայի. անգլ. ընդհ. մթերանոց՝ 95—97. Ղալաթիա, Եիւքսէք-գալտըրըմ, Վօյվօտա, Կալաթա-Շէրայի Թրամվէյներու կայարանին մօտ։

ՊՕՈՒԷԼԻ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱԼՍԱՄ

Հազի, հարբուխի, լանջի հոյծախտեան, շնչարգելութեան դէմ, եւլն.

Այս թանկագին դեղը տարօրինակ յատկութիւն ունի անմիջապէս ոփոխելու հարբուխը, հազը, կոկորդի ցաւը, դժուարաշնչութիւնն, եւլն։ Իր ազդեցութիւնը կ՚ընէ կարծրացած մաղասը կակուղցնելով եւ արտաքսումը դիւրացնելով։ Կոկորդի անհանգոյ խուխուտներով ջիղեր ցերեկ հանգչող եւ հանգիստը կորսնցնող անձինք կը հանգստանան եւ մէկ շիշը բաւ է հիւանդութիւնը բուժելու։ Այս անման դեղ հրաշքներ կը գործէ շնչարգելութեան, հինցած հազի, էնֆլիւէնցայի եւ ուրիշ պարագաներու մէջ։

ՎԿԱՅԱԳԻՐ

Ստորագրեալս, Թուրքիոյ Հազը էֆ., բնակեալ Տօլմա-Պահչէ, թիւ 25, կը վկայեմ որ 40 տարիէ ի վեր շնչարգելութենէ տառապելով համբաւաւոր բժիշկներուն դիմեցի եւ շատ ստակ վատնեցի, բայց օգուտ չտեսայ. հիւանդութիւնս օրէ օր սաստկացաւ։ Ինչ ընելիքս չէի գիտեր, երբ բարեկամներ խորհուրդ տուին որ դիմեմ Ղալաթա, Վօյվօտայի պողոտային քով, թիւ 95-97, Պ. Էտ. Բարուսանայի անգլ. վաճառատունը։ Հոն ծախուած «ՊՕՈՒԷԼԻ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱԼՍԱՄ»ը գործածեցի եւ 3 ամիսէն կատարելապէս բժշկուեցայ։ Եւ զայս հրատարակելը մարդասիրական պարտք կը համարիմ։ Կ. Պոլիս, 4 ապր. 92. Ստորգ. ԷՍԱՏ ՀԱԳԸԸ

Ընդհ. Մթերանոց Էտմոնտ Բարուսանայի անգլ. վաճառատունը Ղալաթա, Վօյվօտա փողոց թ. 95-97։ Կը գտնուի նաեւ բոլոր դեղարաններն և դեղավաճառաց քով։

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ
ՍԻՆԿԵՐ
ԼԱՒԱԳՈՅՆՆ ԱՄԲՈՂՋ ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԷՋ

ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ Կ՚ ՆԱՅՑԼԻՆԿԵՐ
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Ի ԳԱՒԱՌՍ ԵՒ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ

ԲԵՐԱ. — Մեծ-փողոց Ղալաթա Սէրայի Լիսէին դիմաց։
ՂԱԼԱԹԻԱ. — 1. Սինկէր խան, Թիւնէլի եռւն։ 2. Գարաքէօյի մօտ թիւ 120, Շիշլիի Թրամուէյներու կայարանին դիմաց։
ՊՈԼԻՍ. — Սիրքէճի, Հօճա-Փաշա, Պապը Ալի Ճատտէսի թիւ 11։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ
ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏԳՈՒՄԱՐ
970,000,000 ՖՐԱՆՔ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒՐՈՊԱՅԻ
Փարիզ, 16, Պուլվառ տը զ՚Իթալիէն 1, 3 իր Լը Բէլըթիէ փողոցի սեփական շէնքին մէջ
1845 հիմնուելէն ի վեր

Ապահովագր. Ներու վճ.	1,219,000,000
1896 ի տարեվերջին	
Ապահովագրեալներու վճ.	96,000,000
Հասոյթ	203,000,000
Նոր ապահովագրութիւնք	630,000,000
Ապահովագրուողներուն փոխ տրուած	15,000,000
1897 յունուար 1	
Աւանդք և անշարժ կալուածք յԵւրոպա	43,000,000
Ցուցեալ դրամագլուխ	138,000,000
Արդի ապահովագրութիւնք	4,285000000

Տեղեկութիւն ապահովուածներու

Շահաբաժիններու բարդմամբ և ապահովագներու վերադարձմամբ՝ ի դէպ մահու. Պայմանագրութեան նոր եղանակ, սկսեալ Առաջին տարւոյն լրանալուն պէս՝ ԱՌԱՆՑ ՎԵՐԱՊԱՀՈՒՄԻ ի մասին բնակութեան և ուղեւորութեան. Հինգ տարի ետքը ԻՐԱՒՈՒՆՔ տալով Ընկերութենէն փոխառութիւններու առնող գումարը նշանակուած է ապահովագրին մէջ. Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ.
Տնօրէնութեան ի Թուրքիա
Ճ. ՌՈՒ. ՀՈՒԻԹԸԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Վօյվօտա փողոց, Վիթալիս խան Ղալաթիա

Հրատարակուելու համար յղուած կամ նամակ զրկողներէ կ՚խնդրենք որ թղթին միայն մէկ երեսին վրայ գրեն։ Երկու երեսին վրայ գրուածներէն շատ յապաղում և դժուարութիւն կ՚ծագին։

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ» ՕՐԱԳՐՈՅ
Կ. Պոլիս, Nº 38, Պապը Ալի Ճատտէսի

ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի (53)

ԺՈՐԺ ՕՆԷ
ԿԵՆԱՑ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ
ՏՕՔԴՕՐ ՌԱՄՕ
ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

Ատրիէնի համար, կարեւոր հանդէս մ՚էր այս։ Միանգամայն խորին բարեպաշտութեամբ մը լցուած էր, մտածելով որ սուրբ խորանին պիտի մերձենար, և սաստիկ ուրախ, վասն զի առաջին անգամ ըլլալով պիտի հագնէր երկայն շրջազգեստ մը։

Երկկայեան ճաշէն վերջը, Թալվան և Ռամօ տօքդօրին գրասենեակն առանձնացած էին Գերմանիայէ զրկուած լայն հետաքրքրաշարժ պաշտօնագրեր քննելու համար, երբ դուռը մեծաշուքով բացուեցաւ, և Ատրիէն, զուարթագին գեղանիւ, ներս մտաւ հաղորդութեան հագուստներով։ Ցատկոտելով դէպի իր հայրն ու կնքահայրն, հաշուեալ քայլերով, իր շրջազգեստն ուռեցնելով փոքրիկ աղջիկներու այն բնազդական պչրասէրութեամբ, որ արդէն փոքրիկ կիներ կը դարձնէ զանոնք։

—Դերձակուհին շրջազգեստս փորձելու եկաւ, գոչեց. ուզեցի ձեզի ցուցնել զայն... Աղէկ կ՚երեւնայ ինձ. բայց եթէ դիտողութիւն ունիք, ըսէք...

Իր գոհունակութիւնը կը փայլէր աչացը մէջ, հայելիի պէս բան մը կը փնտռէր ինքն իրեն վրայ ակնածանելու համար, բայց այս լուրջ ու մութ գրասենեակին մէջ հայելի չկար։ Թալվան, մտատանջ, առաջին վայրկենէն պաշտօնական ակնարկ մը նետած էր իր բարեկամին կողմն, և շատ հանդարտ տեսած էր զայն։ Երբ Ատրիէն, իր գոհունակութեան ժափէն մղուած, յայտարարած էր. «Աղէկ կ՚երեւնայ ինձ», ժպիտ մը անցած էր Ռամոյի խիստ շրթունքներուն վրայէն, և մեղմ ձայնով մը, հայրը պատասխանած էր.

—Լաւ վայլեր է քեզ, զաւակս...

—Ո՞հ, աւելի աղէկ, ըսաւ փոքրիկ աղջիկը, ձեռքերն իրարու զարնելով զուարթագին։ Կ՚ուզեմ որ ամենէն գեղեցիկներուն մէջ ըլլամ, հայրիկ, որպէս զի եկեղեցւոյ մէջ զիս դիտելով հաճոյք զգաս և ինձմով պանծաս...

—Զգուշացիր, Ատրիէն, ըսաւ Ռամօ, մատը վեր վերցնելով և գորովանօք սպառնալով իր աղջկան, աճա՛ հպարտութեամբ կը մեղանչես։

Աղջնակը կարմրեցաւ։ Մէկ րոպէի մէջ իր բովանդակ սրտազեղութիւնն ինկաւ, և բարձրացեալ հանդարտութեամբ մը ըսաւ.

—Իրաւունք ունիս, հայրիկ, բայց անպարծութեամբ չէի խօսեր, այլ քեզ հաճելի ըլլալու մեծ փափաքով։

Ռամոյի քով գնաց, անոր գլուխը մեղմիւ թեւերուն մէջ առաւ, որով հօրը ձիւնափառ մօրուքն սպիտակ շղարշէ շրջազգեստին վրայ ինչաւ, համբուրեց զայն, և խոնարհութիւն ընելով, բարձրաձայն քրքջով մը որ տխուր սենեակը լցուց յիղակարծ զուարթութեամբ, ըսաւ.

—Գեղեցիկ պարոններս, ձեր խոնարհ աղախինն եմ։

Եւ մեկնեցաւ նոյնչափ շուտ որչափ արագ եկած էր։ Երբ դուռը գոցուեցաւ, երկու մարդիկ զիրար քննեցին. մէկ րոպէի մէջ աշխարհք մը մտածութիւն փոխանակուեցաւ անոնց միջեւ։ Թալվան առանց կարենալ զսպելու այն սրտի զեղումը, որ յառաջ կը մղէր զինքն, իր բարեկամին կողմը հակեցաւ և անոր ձեռքը սեղմելով, ըսաւ.

—Տէ՛ս, դուն բարեխիղճ մարդ մ՚ես։

—Մի՞թէ այս բանս զարմա՞նք կը պատճառէ քեզ, հարցուց Ռամօ։

—Ոչ, ըսաւ յիմարաբոյժը մեղմիւ, բայց կ՚զգամ թէ ինքզինքդ կը զսպես՝ այս փոքրիկ աղջկան հաճելի ըլլալու համար. ես որ կը սիրեմ զայն իբրեւ իմ աղջիկս, այս բանին համար շնորհակալ եմ քեզ։

Տօքդօրն իր վայրահակ ճակատը վեր առաւ և պիշ պիշ իր բարեկամին նայելով, ըսաւ.

—Մի՞թէ ի՞նչ բանէ կը վախնայիր.

—Մտիկ ըրէ՛, ըսաւ Թալվան զգուշութեամբ, ըսելիքս համար մի՛ սրդողիր, այնքան աններող ճանչցած եմ զքեզ որ...

—Աններող, այո՛, ընդհատեց Ռամօ ուժգնութեամբ, բայց ի՞նչպէս կրնամ աններող ըլլալ աղջկանս հետ։

Լռիկ մնաց, յետոյ յուզեալ ձայնով մը յարեց.

—Վիրաւորելո՞վ այս մաքրաշ սիրտն որ կը բացուի այնքան թարմ, այնքան փափուկ. կասկա՞ծ մը ձգել այս այնքան ամբիծ և այնքան քնքուշ մտքին վրայ. Ո՛րպիսի հրէշ մը պիտի ըլլայի։ Ո՛հ, ո՛չ, եթէ կայ կրօնք մը որ հանդուրժելի է, այն ալ մանկան մը կրօնքն է որ ինքզինք բնական կերպով յանկուցուած կ՚զգայ դէպի երկինք։ Եթէ աղօթք մը նուիրական է, ա՛յն ալ անմեղ բերնէ ըղխած աղօթքն է։ Ի՜նչ փոյթ թէ հաւատքն ունայն է, բաւական է որ կը կազդուրէ այս սիրտն և կը լուսաւորէ այս միտքն։ Ամէն աղօթք ընդունելի է, եթէ սիրով և գթութեամբ ներշնչուած է։ Իրիկուններն երբ աղջկանս սենեակը կը մտնեմ այն ժամուն որ պիտի քնանայ, կը տեսնեմ որ փոքրիկ ձեռքերը խաչաձեւ կը ծալլէ և կը լսեմ որ անուշ ձայնով մը կը մրմնջէ. «Աստուած իմ, շնորհէ ինձ իմաստութիւն, որպէս զի զիս յանդիմանելու պատճառ չտամ հայրիկիս, և երջանիկ ընեմ զինքն... Առողջութիւն տուր իրեն և սիրելի կնքահօրս։» Լաւ ուրեմն, Թալվան, աշխարհիս մէջ ջերմագին բաղձանքս է որ աղջիկս հաւատք ունենայ և աղօթէ... Ինձ կը թուի թէ առանց հաւատքի նուազ բարի, նուազ անոյշ, նուազ ամբիծ պիտի ըլլար։ Իմաստասիրութիւնն այր մարդոց թողունք. թող վիճին և լուսաբանեն, բայց զգուշանանք կանանց հաւատքը բառնալէ... Այդ պաշտօ-գային մէջ մեր կորուստը տարապայման պիտի ըլլայ։

Եւ ըստ որում իր բարեկամը իրեն զարմացմամբ կը նայէր.

—Այո՛, կը գուշակեմ թէ ինչ բանի վրայ կը խորհիս։ Ի՛նքդ կը հարցնես թէ ի՛նչպէս այսքան զատամիտ կ՚երեւիմ աղջկանս համար, ես որ այնքան իշխանական ու յանդուգն եղայ ինձ համար, նոր այնքան վէ՜տ պատճառելու վտանգն ալ աչքս առնլով. Պատճառը սա է, որ իրաց վիճակը բոլորովին տարբեր է, կը հասկնա՞ս։ Քոյրս հաւատք ունենալով և աղօթելով չէր շատնար, կ՚ուզէր բռնադատել զիս իրեն պէս հաւատք ունենալու և աղօթելու։ Իր անձնական ազատութիւնը բաւական չէր իրեն, իմ անձնական ազատութիւնս ալ ձեռքէս առնել կ՚ուզէր. Իր հաւատափոխական մարդորսութիւնն հարստահարութեան կը փոխուէր, եւ երբ ես չէի պահանջեր իրմէ որ իր հաւատալիքներէն գէթ մին ի բաց թողու, ինքը կը յաւակնէր պարտաւորել զիս որ բոլոր իմ մտածումներս ուրանամ։

Թարգմանեց Բ. Մ. ՊՕՂԱՃԵԱՆ (Շար.)